Profesoara CHIFU ECATERINA
SPERANȚA

DREPTURILE OMULUI ÎN VIZIUNE EDUCAȚIONALĂ

AUXILIAR DIDACTIC PENTRU ACTIVITATEA EDUCATIVĂ
ȘI
CULTURA CIVICĂ

EDITURA SPERANȚA
RÂMNICU SĂRAT
2002

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ
ING. RADU VIOREL:
ABC *DISING,* RÂMNICU- SĂRAT
COPYRIGHT CHIFU ECATERINA
ISBN 973-96429-6-9
Toate drepturile de publicare sunt rezervate „Editurii Speranța”
Râmnicu-Sărat, Str. Victoriei, Bl.23 B, Ap.4, Et. II
Jud. Buzău, tel. 0238 56 40 97

MOTIVAȚIA ELABORĂRII ACESTEI LUCRĂRI

Experiența acumulată în cadrul activităților educative m-a determinat să-mi împărtășesc gândurile şi altora, elevi sau profesori care ar dori să asimileze mai profund conceptele ce privesc drepturile omului, în actuala conjunctură internă şi internațională. Educarea elevilor în spiritul documentelor legislative la care România este parte va face posibilă cunoaşterea lor şi va ajuta la o mai bună integrare europeană, după exigențele noilor orientări politice ale României.

Tinerii trebuie să fie informați cu privire la legislația internațională, pentru a se adapta în condițiile liberei circulații a forței de muncă, a persoanelor şi bunurilor. A face o simplă expunere teoretică, în termeni juridici rigizi a drepturilor omului nu ar avea efectul scontat, căci elevii au capacitatea de a se autoapăra, prin evadare cu gândurile din clasă, astfel că nu vor memora prea mult din ce li se expune. De aceea am realizat aceste scrieri de suflet, care sper că vor capta atenția elevilor şi profesorilor, fiind o bază de pornire în abordarea temelor orei de dirigenție.

Pregătirea orei de dirigenție necesită o atenție specială, căci de reuşita ei depinde de multe ori drumul pe care elevii păşesc în viață. Discernământul între bine şi rău, între libertate şi pierderea libertății, între viață şi moarte, între adevăr şi minciună, între frumos şi urât se formează din şcoală.

De aceea, ora consacrată activității educative trebuie respectată, pregătită cu grijă, astfel încât elevii să poarte şi peste ani în suflet vorbele educatorului. De multe ori am întâmpinat greutăți în găsirea materialului bibliografic adecvat fiecărei ore, pe care să-l recomand elevilor, sau pe care să-l consult pentru a mă pregăti mai bine pentru clasă. Dacă găseam materiale pentru educația sanitară, rutieră, artistică sau pentru acțiunea de informare ştiințifică, pentru educația moral-civică nu găseam documente scrise şi de multe ori

apelam la operele literare, considerându-le o sursă de cunoaştere a vieţii. Dar multe nu se adaptează particularităţilor de vârstă ale elevilor şi atunci m-am gândit să scriu prelegeri şi mici naraţiuni sau maxime care să pună în evidenţă fapte ce pot fi analizate printr-un studiu de caz în cadrul orelor de dirigenţie. Aceste prelegeri, numite „Eseuri" în această lucrare, oferă oricărui diriginte o sursă de inspiraţie, mai ales în condiţii de stress, când profesorii sunt prea marcaţi de problemele cotidiene, sau obosiţi de predarea obiectului, la care s-au specializat şi pe care îl predau mai multor clase. Mulţi profesori au idei, dar de multe ori nu ştiu să le îmbrace în cuvinte şi consideră că elevii sunt mai avantajaţi dacă fac o oră în plus la specialitatea profesorului diriginte şi rezumă la câteva minute tema prevăzută în planificarea activităţii educative. A nu face activitatea propusă la dirigenţie echivalează cu o crimă morală, căci lipsa educaţiei duce la un comportament deviant, mai ales în contextul vieţii actuale, când mulţi părinţi sunt prea ocupaţi, sau prea preocupaţi de programele televiziunilor, pentru a mai acorda timp copiilor. De aceea elevii îşi fac educaţia de multe ori din filme ori de pe stradă şi asistăm la o degradare îngrijorătoare a limbajului şi a preceptelor de viaţă ale tinerilor.

Pentru a combate aceste manifestări, vă propunem aceste eseuri, ora desfăşurându-se în condiţii de interactivitate, prin dialoguri profesor - elev/elevi sau elev - elev/elevi. Li se poate da elevilor să citească dinainte aceste eseuri, apoi să-şi spună punctul de vedere, să adauge ceva din experienţa personală, să tragă concluzii. Eseurile din această carte ca şi chestionarele pot fi ghiduri didactice pentru educarea şi cunoaşterea elevilor. Ele au fost folosite de colegii mei de şcoală, de elevi din clasele a VII-a şi a VIII-a, mulţi dorind să le aibă xeroxate. Eu nu am dirigenţie şi nu le-am putut experimenta la clasa mea.

Este bine a obişnui elevii să comenteze proverbe, maxime, căci astfel se stimulează dezvoltarea spirituală a elevilor. Am scris apoi chestionarele, care sunt o modalitate de evaluare a activităţii educative desfăşurate cu clasa, ele servind la o mai bună cunoaştere a

elevilor. Un profesor diriginte este un bun pedagog, când este apreciat de elevi pentru calitatea lui umană şi nu există altă satisfacție mai mare pentru el ca atunci când i se spune peste ani: ”Ce frumos ne vorbeați despre...”. Imaginea luminoasă a dascălului va rămâne în sufletul elevilor săi, dacă el va şti să transfere în inima lor acea lumină ce vine din adâncul ființei sale spre a fi „izvor de învățătură pentru inimă şi minte”, oferită cu dragoste şi generozitate în anii de şcoală. Nu se va mai spune că profesorul ştie pentru el, ci, că prin dăruire de sine profesorul a transpus o parte din ființa sa în sufletul copiilor.

PROFESOARA CHIFU ECATERINA

DREPTUL LA VIAȚĂ

„Viața noastră e o cărare perpetuă. „(M. Eminescu)

„ A vieții comedie mișcată e de aur
Când scena astei vieți e-al mântuirii faur.”(M. Eminescu)

„Când a noastre vieți sunt ca undele ce curg
Vecinic este numai râul, râul este Demiurg.”

„O luptă-i viața, deci te luptă
Cu dragoste de ea, cu dor.”(G. Coşbuc)

„A trăi şi a muri nu e totuna, căci pe când moartea nu e nimic, în cealaltă sunt speranțe.

Aceasta înseamnă a trăi, să nu trăieşti numai pentru tine.”(Euripides)

„Numai acela trăieşte cu adevărat pe lumea aceasta, de a cărui viață atârnă viața multora”(Policatranto)

„Să trăim mereu cu gândul că vom da socoteală.” (Cicero)

„Aminteşte-ți mereu cât de scurtă este viața.”(Horatius)

„Învață-i pe oameni că avantajul vieții nu stă în durata ei, ci în întrebuințare.”(Seneca)

„Toate gândurile şi faptele noastre trebuie îndreptate spre folosul vieții.”(Tacitus)

„Viața este Cartea Cărților. N-o citeşte oricine. Pentru a o descifra e nevoie ca un dascăl aspru, Experiența să te învețe limba în care este scrisă.”(Romain Roland)

„Este înțelept să luăm viața în serios, dar nu în

tragic.”(Lubbook)

„A trăi însemnă a te naşte neîncetat.” „Orice viaţă e un miracol.” „Ceea ce se transmite din generaţie în generaţie este viaţa, dar şi conştiinţa.” „Viaţa nu are sens decât dacă o schimbi cât de cât.” „ A iubi înseamnă a te naşte.”(Antoine de Saint-Exupéry)

Viaţa, bunul cel mai de preţ al omului, face ca o fiinţă să fie unică într-un univers imens, prin caracteristicile sale fizice şi psihice. Ea este flacăra ce aprinde spiritul uman, acel spirit ce se poate înălţa prin aspiraţiile sale la cotele cele mai înalte.

Viaţa este mişcare într-un spaţiu şi un timp propriu oricărei fiinţe, acea mişcare ce se integrează în mişcarea universală. Viaţa este dată o singură dată, iar pierderea ei este cea mai mare dramă pentru un om.

Apărarea vieţii este o obligaţie pentru fiecare cetăţean, iar legile unei ţări trebuie să garanteze ocrotirea vieţii fiecărui membru al societăţii.

Constituţia legiferează dreptul la o viaţă liberă şi demnă a oricărui cetăţean, indiferent de etnie, rasă, origine socială, credinţă, sex sau pregătire profesională.

De viaţă liberă trebuie să se bucure toţi cei ce au avut şansa de a se naşte. Libertatea de a trăi în onoare şi demnitate este asigurată prin respectarea normelor morale de convieţuire socială. Siguranţa vieţii trebuie să existe în familie, pe stradă, la şcoală, la locul de muncă.

Nimeni nu are dreptul de a suprima viaţa cuiva, căci ar comite un act criminal. Uciderea intenţionată a unei alte fiinţe se pedepseşte, conform legii. Ura, răzbunarea, invidia, lăcomia, alcoolismul nu trebuie să fie factori de distrugere a altor fiinţe. Automutilarea, sinuciderea nu sunt permise, căci ele reprezintă refuzul de a înfrunta viaţa, renunţarea la posibilitatea de a-şi schimba soarta, trecerea în nefiinţă însemnând renunţarea la tot ce este frumos în jur, la relaţii mai fericite ce se pot stabili şi în fracţiuni de secundă. Acele fiinţe ce trec prin depresii grave ar trebuie sprijinite

cu competenţă pentru a le depăşi, pentru a nu comite fapte nefaste. Dacă unui copil i s-ar spune că după moarte el nu mai reprezintă nimic, decât un cadavru urât mirositor de care se vor descotorosi toţi repede, că va fi repede uitat, căci viaţa merge înainte şi chiar proprii părinţi îi pot uita chipul, fiindcă aceasta este legea firii, o lege a uitării inerente, prin procesele biochimice din creier, iar cei din cauza cărora îşi doreşte moartea vor trăi şi se vor bucura cu şi mai multă frenezie de viaţă, el nu va mai avea niciodată dezechilibrul ce-l împinge la o nefastă autodistrugere. Orice copil trebuie să înţeleagă că viaţa poate avea acea aură de strălucire ce izvorăşte din noi când suntem animaţi de sentimente puternice cum este iubirea, că viaţa reprezintă energia ce ne-o dă fericirea când putem trăi intens, plenar, fie doar o clipă sau ani îndelungaţi pentru tot ce ne înfiorează inima.

Viaţa este dragostea părinţilor, prietenilor, a celor dragi, este pasiunea pentru lucruri şi fapte ce aduc bucurii, este fascinaţia ce o revarsă în noi iubirea.

Viaţa este acel flux ce ne face să vibrăm în ritmuri cosmice, să ne integrăm în marele univers, ca fiinţe înzestrate cu trup, o gândire şi o trăire proprie. Când viaţa este trăire la cea mai înaltă tensiune sufletească, ea capătă un sens. Mircea Eliade scria că „adevăratul sens al vieţii este să-i găseşti vieţii un sens.”

S-a constatat că moştenirea genetică, originea socială, mediul de trai îşi pot pune amprenta asupra personalităţii unui om. Adesea, condiţiile precare de existenţă sunt o şcoală dură, dar eficientă pentru unii care, astfel căliţi, se vor strădui să-şi depăşească propria condiţie, valorificându-şi posibilităţile fizice şi intelectuale. Alţii, care nu-şi pot depăşi propria condiţie, căci nu au destulă voinţă şi nu există oportunităţi ce i-ar putea salva, pot trăi apatici sau pot decade, ajungând până la pierderea sănătăţii, a libertăţii şi chiar a vieţii.

Nimeni nu trebuie să suprime dreptul la existenţă al unei fiinţe în mod conştient sau inconştient sau din interese meschine. Elevii trebuie învăţaţi de mici să respecte dreptul la viaţă al celorlalţi, să nu mai fie tragedii cu criminali minori ce îşi ucid fraţii sau prietenii fără motiv, după scenariile văzute la televizor.

Adesea, violența din familie aduce multe nenorociri: moarte, schilodiri, abandon, fuga de acasă, comportament deviant. S-a observat că cei ce suportă violența adulților în familie au şi ei la şcoală un comportament violent, căci se produc refulări în copiii ce au acumulat energii negative şi ei încercă o descărcare prin agresiuni asupra colegilor.

Manifestările agresive nu ar trebui să lase indiferente cadrele didactice, care se tem să nu intre în conflicte cu părinții şi nu acționează, căci, dacă aceşti elevi vor constata că li se permite totul, aşa vor proceda şi în societate, nu vor respecta niciodată drepturile celorlalți. Se pune întrebarea unde mai este rolul educativ al şcolii atunci.

Este un coşmar pentru copiii sau pentru adulții ce ştiu că le este mereu viața în pericol, fie în condiții de război, fie traumatizați de alții. Ce înspăimântător este ca cineva să trăiască zi de zi cu teama că va fi ucis! În acest coşmar el nu mai poate trăi normal, realul se distorsionează şi ia proporțiile groazei. Trauma psihică este atât de mare, încât acel om devine iremediabil bolnav, poate pe toată viața.

Cum putem combate asemenea racile sociale, fără a avea scuza că o societate de tranziție implică degradări morale ce duc la pierderi de vieți omeneşti, este o problemă socială a zilelor noastre. Morala creştină, propovăduită de şcoală şi de biserică poate fi o cale de salvare de la tot ce este rău, căci aşa cum a afirmat Jacques Jacques Rousseau „omul este bun de la natură", iar societatea nu ar trebui să îl corupă.

Poate că ar trebui interzise acele filme americane cu care sunt invadate zilnic ecranele televizoarelor, care au ca temă moartea. Este de condamnat faptul că pe banii publici se cumpără filme dezgustătoare care rănesc ochii, sufletul, fac rău corpului, lipsindu-ne de contactul cu adevărata cultură americană. De ce se face o apologie a morții în anumite creații, de ce există un cult al morții şi nu a omagiere a vieții în creațiile artistice, ne întrebăm adesea.

Până când această subcultură poate fi suportată de cetățeni, numai pentru că aduce bani?

Aceste producții dezvoltă instinctele primare ale oamenilor şi duc la agresiuni ce se soldează cu pierderea vieții uneori. Această subcultură a făcut mult rău românilor, le-a făcut viața prea cenuşie, le-a luat energia de a lupta cu greutățile, le-a alungat râsul, element caracteristic facturii psihice a poporului român.

Este surprinzător faptul că cele mai multe averi se obțin din comerțul cu ceea ce aduce moartea: armament, droguri, tutun, alcool, violența din creații artistice. Pe drumurile publice vedem mari reclame la țigări şi nici una care să fie o invitație pentru protecția ecologică, atât de necesară pentru asigurarea unei bune conviețuiri pe planetă, în condiții de nepoluare.

Noi ne asociem celor ce vor să se introducă o nouă ordine culturală, bazată pe principii umaniste. Atunci viața va fi respectată cu tot ce are ea mai de preț. Vor exista concepții sănătoase, demne de mileniul trei.

Trebuie să li se dea tinerilor posibilitatea de a constata ce minunată este viața, ce frumos se poate trăi lângă cei dragi.

Aşadar, noi pledăm pentru o educație pentru viață a tinerilor prin şcoală, prin cărți, filme, tablouri, creații muzicale şi exemple pozitive ce-i pot stimula să devină mai buni, mai frumoşi, în plan spiritual, mai iubitori față de semeni, față de viața însăşi.

Educația pentru viață trebuie să se facă din şcoală. Cea mai mare contribuție la această educație o are studiul literaturii. Noi propunem existența în toate manualele de literatură a unor texte obligatorii, în afara textelor ce aparțin literaturii clasice româneşti sau străine, texte care să ofere lecții de viață elevilor, să-i incite la lectură, căci ei atunci vor fi stimulați să citească, tocmai ca să afle cât mai multe despre viață şi nu vor exista în mintea lor doar textele proaste, de o moralitate îndoielnică, propagate de muzica de cartier.

Joseph Epstein afirmă: ”Literatura ne învață că viața este mai surprinzătoare, mai bizară, mai complexă şi mai fascinantă decât oricare teorie menită s-o explice.”(Revista „Sinteză”, nr. 84/1990) Pledoaria dumnealui pentru o educație prin intermediul romanului este susținută prin argumente viabile, căci literatura face posibilă

înțelegerea diversității vieții.

Literatura este şi un mod de informare, căci ea oferă un minunat laborator pentru studierea caracterelor şi stimulează eforturile de progres în acest domeniu, care este cel mai profund dintre toate domeniile, natura umană. Romancierul ceh Milan Kundera spune că „spiritul romanului este spiritul complexității.” Lev Tolstoi afirmă că „scopul omului de artă este să ne convingă să iubim viața cu toate manifestările ei nemaivăzute şi inepuizabile. O pagină literară poate reda valoarea divină a fiecărui moment.”

Predarea literaturii oferă astfel prilejul de a cultiva valorile morale în şcoală, pregătind astfel elevii pentru viață.

Eminescu în poezia „În zadar în colbul şcolii” scrie „Nu-i carte să-nvețe/ Ca viața să aibă preț,/ Ci trăieşte, chinuieşte/ Şi-ai s-auzi iarba cum creşte.”, deci invită la o cunoaştere a vieții prin propria experiență.

Elevii trebuie învățați că viața are şi uşor şi greu, are şi suişuri şi coborâri, dar ea trebuie să meargă înainte, fiecare om trebuie să învețe să nu se dea bătut niciodată.

Fie ca dragostea de viață să triumfe, să facă să apară fructele ei prin creații materiale şi spirituale, iar Planeta albastră să nu cunoască distrugeri şi nenorociri, ci să înflorească sub semnul dragostei de viață!

DREPTURILE COPILULUI ŞI ALE FEMEII

„Copilul- floarea umanității.”(Marin Voiculescu)

„Sinceritatea copiilor este totală.” (Marin Voiculescu)

„În gândul copiilor, toți oamenii sunt la fel.” (Marin Voiculescu)

„Mama reprezintă pentru copil, soarele lui.” (Marin Voiculescu)

„Fugind după stele, copiii se izbesc de lume.” (Marin Voiculescu)

„Copiii sunt florile vieții.”

Copilul, această dulce minune ce face ca viața să înflorească, ce răspândeşte lumină şi bucurie în jur, este şansa continuității unei societăți. El, cu chipul lui frumos, cu gesturile şi cuvintele sale, aduce încântare şi fericire într-o familie.

O ființă fragilă, cum este copilul, are nevoie de ocrotire, de la primele clipe, când vede lumina zilei şi până la maturitate. Copilul trebuie apărat şi înconjurat cu dragoste de cei din jur, de cei responsabili de creşterea şi educația lui. Ei trebuie să înțeleagă faptul că un copil este lipsit de apărare în fața problemelor vieții şi familia trebuie să ia măsuri ca el să nu fie traumatizat, maltratat, abuzat, abrutizat prin efectuarea unor munci dificile, fapte ce l-ar tara pe viața. Copilul trebuie înconjurat cu iubire, educat conform normelor morale prestabilite şi cerințelor formative ale comenzii sociale,

sprijinit să se integreze în societate.

Este dureros să constatăm că nu se respectă uneori drepturile copiilor, că ei sunt neglijați, maltratați, prost educați, lipsiți de posibilitatea de a frecventa şcoala, folosiți ca sursă de profit pentru adulți, traumatizați fizic şi psihic, exploatați, supuşi la munci dificile.

Cum putem apăra copiii de aceste traume, ca ei să nu fie marcați pe viață, aceasta este o problemă socială în care atât statul, cât şi societatea civilă trebuie să se implice, prin măsuri de protecție a copiilor aflați în situații dificile. Drepturile unora nu sunt respectate, uneori nici dreptul la hrana necesară zilnic nu le este respectat, căci lipsurile materiale şi viciul îi fac pe unii părinți să-şi satisfacă propriile plăceri, uitând de cele necesare propriilor copii. Aceşti copii iau adesea calea pribegiei, deşi sunt mici, neştiind ce primejdii îi aşteaptă pe stradă. Este dureros că nu se iau măsuri împotriva celor ce i-au traumatizat şi aceştia pot ajunge răufăcători, deşi au un fond sufletesc bun şi, bine educați ar servi țara. Neglijați chiar de organizațiile ce au ca obiect de activitate ocrotirea copilului, ei pot deveni elemente antisociale.

Ca pedagog, eu aş propune ca în fiecare maternitate, să existe un aparat de proiecție ca, după naşterea copilului, părinții să vizioneze filme privind îngrijirea copilului, să vadă scene cu copiii străzii, cu riscurile nesupravegherii copiilor şi atunci grija pentru propriul copil să fie mai mare.

Propunem pe această cale introducerea unui protocol stabilit prin lege, care constă în semnarea de ambii membrii ai unei viitoare familii a unor formulare unde sunt trecute articole din codul familiei şi din drepturile copilului şi ale femeii.

Noi pledăm pentru o educație a adulților privind creşterea, îngrijirea şi educarea copiilor. Toți ar trebui să înțeleagă faptul că imoralitatea porneşte de la folosirea unui limbaj trivial, de băieți şi de fete şi mulți nu conştientizează faptul că aceasta este o degradare şi de la vorbe la fapte pasul este mic, iar ei riscă să-şi piardă libertatea şi chiar viața.

Este regretabil faptul că în mileniul acesta mai sunt copii care suferă

şi femei tratate de bărbaţi de pe poziţii de superioritate, folosite mai mult ca o mână de lucru ieftină, înjosite, maltratate, violate, abandonate, disprețuite, vândute, neglijate în plan social şi familial.

Educația pentru respect față de femei se formează din familie. Cine nu înțelege frumusețea sufletului feminin, dragostea, sensibilitatea, bunul gust, armonia, profunzimea acestuia va fi toată viața un om foarte sărac, căci este lipsit de cunoaşterea unor ființe aparte, ființe ce sporesc farmecul acestei lumi.

Cum să apărăm drepturile femeii şi ale copiilor într-o societate care are ca principii profitul şi nu există un control al cantității de alcool produsă sau importată, acest alcool care face mereu victime prin violență şi moarte, care duce la o degradare genetică a populației, având ca efect naşterea copiilor cu handicap psihic, aceasta este tragedia care marchează societatea noastră.

Cunosc tragedia copiilor instituționalizați în orfelinate sau şcoli speciale, copii ce pot fi tarați pe viață, datorită mediului în care trăiesc(se cunoaşte tratamentul aplicat de anumiți pedagogi sau lucrători din aceste instituții, faptul că li se ia din hrana zilnică, ca ei copiază comportamentul altora şi nu mai pot fi salvați, cum s-ar putea face în mediul familial favorabil) şi doresc să realizez programe de integrare socială a acestor copii, înființând o fundație care să le ofere sprijin material şi spiritual.

Pentru educarea tuturor copiilor ar trebui să existe o anumită literatură pentru tineret, aşa cum se stipulează în declarația privind drepturile copilului, ar trebui anumite publicații încurajate să apară printr-o politică adecvată. Copiii ar trebui feriți de contactul cu o literatură de proastă calitate, pornografică, care murdăreşte sufletul lor.

Statul ocroteşte familia. Familia este celula societății, dar dacă ea se destramă, copiii trăiesc o mare dramă. Societatea ar putea preîntâmpina aceste drame, dacă s-ar asigura locuri de muncă părinților, căci cele mai multe neînțelegeri apar de la lipsurile materiale.

Speranța într-o viață mai bună va mobiliza energiile pentru se găsi soluții în favoarea ocrotirii copilului şi a femeii.

DREPTUL LA LIBERTATE

„Toate fiinţele umane se nasc libere şi egale în demnitate şi în drepturi. Ele sunt înzestrate cu raţiune şi conştiinţă şi trebuie să se comporte unele faţă de altele în spiritul umanităţii.”(Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, art.1)

„Libertatea este facultatea de a dispune după inspiraţiunea propriei noastre judecăţi, de puterile noastre mecanice şi intelectuale.”(M. Eminescu)

„Niciodată o vorbă nu poate înlocui realitatea, niciodată fraza culturii nu e echivalentă cu munca reală a inteligenţei, niciodată fraza libertăţii nu e echivalentă cu libertatea adevărată.”(M.Eminescu)

„Cu cât suntem mai liberi, cu atât vrem să fim mai liberi”(Goethe)

„Acesta e concluzia finală a înţelepciunii: numai acela îşi merită libertatea şi viaţa care trebuie să le cucerească în fiecare zi.”(Goethe)

„Mândria arată calea care duce la libertate”(Byron)

„Sufletelor mari le mai stă încă liberă o viaţă liberă.”(Nietzsche)

„Numai năzuind putem ajunge la libertate.” „Libertatea presupune zlobozenie şi materială şi spirituală.” „Libertatea sporeşte

intensitatea vieții.”(Marin Voiculescu)

„Unde e responsabilitate e şi libertate.” „Numai liberele alegeri pot fi o mântuire pentru nație.”(M.Kogălniceanu)

Libertatea este o coordonată esențială a existenței umane. Ea înseamnă viața ce oferă speranțe, cerul senin al patriei în care te-ai născut şi trăieşti, ea înseamnă visul ce poate deveni realitate, prin muncă şi perseverență. Libertatea trebuie prețuită mult şi apărată de cei ce o au şi recâştigată de cei care din nefericire au pierdut-o, dorită intens de cei ce n-au cunoscut-o niciodată. Libertatea oferă şansa de a trăi în linişte şi pace într-o comunitate umană, fericirea de a cunoaşte cele mai alese sentimente, de a le trăi prin propria experiență sau din scrierile altora, de a le dărui celor dragi.

Libertatea reprezintă materializarea nevoii de lărgire a cunoştințelor, de a le folosi spre binele propriu sau al celorlalți. A fi liber înseamnă a te bucura de tot ce a realizat omenirea de-a lungul istoriei sale, în plan material şi spiritual, de a asimila experiența înaintaşilor şi a o lărgi prin acumulări personale. A fi liber înseamnă a avea dreptul să-ți exprimi opiniile personale, fără a suporta consecințe nefaste.

A fi liber înseamnă a te bucura de ziua de azi şi de mâine, a circula liber în propria țară sau în alte teritorii, a te putea manifesta în plan cultural, conform propriilor principii estetice, când aceasta nu lezează bunul gust şi nu contravine normelor etice stabilite de societate.

Libertatea este dorința de a cunoaşte fericirea, de a trăi în plan afectiv la cele mai înalte culmi ale umanității, de a te bucura de valorile democrației, de a-ți manifesta cele mai alese sentimente, într-o societate deschisă. Libertatea este nevoia de a depăşi limitele cunoaşterii umane, de a accede la sursele cunoaşterii pentru desăvârşirea propriei persoane.

A fi liber înseamnă a te bucura de drepturile conferite prin lege, în pace şi demnitate, a profita de binefacerile culturii pentru înflorirea propriei personalități, a participa la exercițiul democratic în

țara ta, a te bucura de „civilitatea” ce trebuie să caracterizeze orice comunitate umană.

Jacques Baradin, în articolul său „Teorema democrației” din revista „Sinteza” nr. 84, 1990, afirmă că lumea se află în pragul unei noi epoci de libertate politică şi economică. Idealurile democratice privind libertatea, egalitate, suveranitate poporului şi dreptul popoarelor la autodeterminare sunt îmbrățişate de multe națiuni.”

Libertatea este dreptul de a fi ocrotit de legile unei țări, legi care apără viața, libertatea de gândire şi de exprimare, integritatea corporală şi spirituală, proprietatea materială şi intelectuală, afirmarea personalității, ocroteşte dreptul la muncă, la educație şi la cultură.

Libertatea spirituală, cea religioasă, cea artistică cea afectivă, sunt necesități vitale ale membrilor unei societăți. Noi ne declarăm contra intoleranței de orice fel, mai ales contra intoleranței religioase, căci fiecare om trebuie să-şi aleagă singur calea de a ajunge la Dumnezeu, când nu se aduc prejudicii unei comunități. Fiecare om are dreptul să-şi manifeste liber pornirile artistice, respectând buna cuviință, societatea având rolul de a selecta valorile şi a le face cunoscute publicului, ele trecând proba timpului.

Elevii trebuie obişnuiți să accepte diversitatea acestei lumi şi să fie toleranți, ținând cont de această diversitate. Individualizarea cetățenilor şi conştiința apartenenței la o societate va face ca relațiile comunitare să se armonizeze, dovedindu-se îngăduință pentru toți membrii unei societăți, indiferent de rasă, sex, origine socială sau națională.

Tinerii trebuie să fie învățați să-şi apere libertatea, să n-o piardă din motive stupide, cum ar fi necunoaşterea legilor.

Ne doare faptul că mulți copii şi tineri îşi pierd libertatea, fie din inconştiență, fie din ignoranța față de legile țării, fie din teribilism juvenil, fie datorită folosirii unor substanțe nocive ca drogurile, alcoolul, tutunul. Ei greşesc prin manifestări de violență, prin furturi şi spargeri, distrugeri de bunuri şi de vieți omeneşti.

Dacă aceşti tineri ar primi o educație adecvată în familie şi în

şcoală, dacă li s-ar arăta faţa urâtă a unor fapte şi consecinţele lor(procese penale, pierderea libertăţii, detenţie, suferinţa proprie şi a familiei), aceştia s-ar forma altfel pentru viaţă.

Păstrarea libertăţii trebuie să se imprime de timpuriu în minţile tinere în cadrul orelor educative, fără a le traumatiza cu imagini terifiante, din filmele ce prezintă mediile de detenţie. Noi considerăm că pentru ei este mult mai convingătoare şi mai impresionantă o discuţie cu oamenii legii, fapt recent constatat, sau cu un tată sau un tânăr ce a suferit o pedeapsă, care de bună voie vor relata abaterile lor şi consecinţele suferite, ca mai târziu să nu afirme nimeni că nu a cunoscut legea şi a comis fapte antisociale.

Poate în unele cazuri apar scuze, afirmându-se că este determinat genetic comportamentul tinerilor. Noi susţinem că omul este o fiinţă educabilă şi şcoala poate forma caractere puternice.

Anumite carenţe din educaţia tinerilor pot duce la pierderea libertăţii şi mă doare sufletul de viaţa lor irosită în zadar. Nu toţi pot ajunge la performanţa de a crede că sunt săraci ca să poată ajunge la o desăvârşire spirituală, cum mi-a spus cândva un tânăr. Ei trebuie să înţeleagă faptul că cea mai mare fericire a omului este libertatea. Când libertatea individuală, cea socială şi naţională converg, oamenii ar trebui să simtă din plin gustul fericirii. A pierde libertatea în mod stupid, a sacrifica viaţa cea liniştită pentru a trăi într-o lume de coşmar, este un calvar pentru tineri. A educa tineretul pentru o viaţă ponderată, o existenţă raţională, a-l învăţă să trăiască frumos în orice clipă a vieţii, acesta este deziderатul familiilor şi al cadrelor didactice.

Tinerii trebuie învăţaţi să lupte pentru realizarea personală, fără a leza vieţile şi bunurile altora, să preţuiască munca, singura regeneratoare şi creatoare de bunăstare.

Dacă într-o familie muncesc toţi, acea familie poate deveni prosperă, deci, dacă într-o ţară li se asigură tuturor tinerilor locuri de muncă, acea ţara va înflori în plan material şi spiritual.

Ar fi dureros să se constate o creştere a infracţionalităţii juvenile, fără ca societatea civilă să se implice în diminuare cazurilor de

abateri de la normele morale. Cât de mult ar câştiga societatea dacă cineva ar organiza altfel timpul liber al copiilor, tinerilor şi le-ar supraveghea comportamentul! Noi propunem pe această cale angajarea unor absolvenți de colegii pedagogice ca instructori de cartier, având rol educativ în organizarea timpului liber al copiilor, în mod instructiv, educativ, distractiv.

Elevilor trebuie să li se amintească mereu faptul că mulți şi-au vărsat sângele lor tânăr şi nu s-au putut bucura de viață, tocmai pentru a exista o Românie liberă şi demnă şi jertfa lor trebuie prețuită. Eroii toți trebuie venerați, căci existăm prin ei pe acest pământ românesc. Câtă tinerețe în floare jertfită pentru libertatea patriei a sacrificat acest popor! Astăzi ne asigurăm libertatea prin muncă, o muncă ce poate duce la bunăstare.

Educatorii trebuie să insufle elevilor dragostea de libertate, căci cine nu ştie să şi-o apere va plăti scump.

Ne preocupăm să găsim metode ca să facem să se deschidă floarea sufletului copiilor, să li se ofere exemple pozitive, care să fie pentru ei repere bune morale, demne de urmat, care să le creeze un sistem de valori ce trebuie respectat. Noi considerăm că trebuie folosită puterea magică a cuvântului, cu energia sa, căci el, cuvântul bine spus poate influența sufletul copiilor. De aceea recomandăm folosirea unor lecturi cu caracter educativ, care vor marca pe viață sufletele copiilor. Viața lor va cunoaşte o traiectorie fericită, căci vor fi cetățeni onorabili ai societății de mâine. Fiecare ar trebui să înțeleagă că omul este liber, nu supus pornirilor atavice, atunci când îşi dirijează viața spre scopuri benefice, utile altora. Vor fi cu adevărat liberi doar cei ce ştiu să iasă din carapacea propriului egoism şi vor contribui la binele altora.

Libertatea unei țări ar fi asigurată în plan extern dacă are aliați buni, dar aplicarea unor legi bune şi valorificarea potențialului fiecărui cetățean ar lărgi libertatea în plan intern, libertatea materială în special şi cuvântul libertate ar căpăta adevăratele lui valențe.

DREPTUL LA EDUCAȚIE. DREPTUL LA CULTURĂ

„Educația poate să dezvolte puterile minții existente, nu poate pune însă ceea ce nu e. Educațiunea e cultura caracterului, cultura e educația minții.” (M. Eminescu)

„Natura şi educația sunt asemănătoare. Educația transformă pe om şi transformându-l, îi dă natură.” .(Democritus)

„Ce este educația? Sau este greu de găsit sau nu este bună decât aceea pe care a găsit-o timpul îndelungat. Şi aceasta este gimnastică pentru corp şi instrucție pentru suflet.” (Xenophon)

„După cum un ogor oricât de fertil nu poate da roade dacă nu este cultivat, tot astfel şi sufletul fără învățătură.” (Terentius)

„Mintea unui copil este o pagină albă pe care putem scrie tot ce vrem, dar odată ce am scris, cerneala aproape nu se mai poate şterge.”(Lubbock)

„Buna creştere a tineretului este garanția cea mai sigură a fericirii unui stat.” (Oxenstierna)

„Ar trebui să-i învățăm pe copiii noştri câte ceva din orice şi pe urmă, pe cât posibil orice din ceva.”(Brougham la Lubbuok)

„Educația socială bine făcută poate totdeauna să scoată dintr-un suflet oricare ar fi el, folosul ce conține.”(V.Hugo)

Dreptul la educație, la cultură trebuie să fie un drept prioritar în orice societate, alături de dreptul la viață, la libertate, la pace, la fericire. Acest drept trebuie să-l aibă nu numai cei din tânăra generație, ci şi cei din generația adultă, omul având o permanentă nevoie de a se informa şi instrui, lărgindu-şi orizontul cunoaşterii toată viața.

Fiecare copil trebuie să beneficieze de dreptul la educație în fiecare stat, căci prin educația lui societatea realizează un profit material şi spiritual.

Combătând ignoranța, cauza tuturor relelor din lume, se realizează progresul umanității, căci prin acumulări educative şi culturale se pot îmbunătăți condițiile de viață, moravurile, obiceiurile, relațiile interumane, legăturile între popoare.

Ignoranța trebuie combătută pe orice cale, de la educația pentru o strictă igienă personală, la educația pentru igiena clădirilor, a străzilor, a mediului înconjurător. până la educația pentru o igienă mentală, prin formarea unor principii morale care să-l pună pe om în armonie cu sine însuşi, cu natura, cu semenii.

Educația poate contribui la formare personalității, la afirmarea în plan profesional, la realizarea progresului economic şi cultural, la înflorirea spiritualității unui popor şi la lărgirea patrimoniului cultural al omenirii.

Educatorii ar trebui să ştie să selecteze din multitudinea de informații, pe cele absolut necesare pentru instruirea şi educația copiilor, încât ei să asimileze cunoştințe ce le vor fi utile în viață şi în societate, care le vor permite o adaptare rapidă şi eficientă, îi vor ajuta să contribuie prin munca lor la progresul şi bunăstarea socială.

Propunem pe această cale realizare unor microenciclopedii pentru tineret, care să înglobeze cunoştințe din toate domeniile, în articole bine documentate, cu care vor fi dotate şcolile, astfel încât toți elevii să aibă şanse egale de a se pregăti pentru viață. Cu cât orizontul lor cultural este mai larg, cu atât se oferă posibilitatea unei policalificări, atât de necesare unei societăți progresiste, multi-culturală.

Noi pledăm pentru o educație activă, socială, bazată pe principiile integrării în colectivitate, ca astfel absolvenții să fie apți pentru integrarea rapidă în societate.

Formarea de specialişti în țara noastră a demonstrat faptul că şi din mediile modeste se pot ridica tineri ce au o mare contribuție la aplicarea ştiinței şi a experienței transmisă de formatorii lor sau acumulată din cărți şi alte mijloace de educație, în practica economică, în învățământ, în cultură. Deci accesul la educație trebuie să fie liber, fără constrângeri de ordin material, iar statul, prin mecanismele sale ar trebui să susțină şi pe tinerii cu mai puține posibilități materiale, căci va putea beneficia de priceperea tineretului pe multe planuri şi astfel, investiția în educație este returnată înzecit în timp. Combatem pe această cale teoriile elitiste, căci unii consideră că nu toți suntem egali, unii având o superioritate genetică, fiind mai inteligenți decât alții, deci trebuie să fie altfel tratați de societate. Este bine că un popor are copii superdotați, iar cei ce ştiu să dirijeze aceste minți excelente spre acțiuni favorabile societății, sunt foarte apreciați. Şcoala ar trebui să inițieze activități de pregătire a acestora, după un program special, prevăzut şi în programul cadru de învățământ şi cu profesori plătiți suplimentar, când se realizează performanțe.

Nu împărtăşim ideile unora care consideră că nu-i nimic de făcut în cazul unor copii ce asimilează mai greu cunoştințele. Experiența ne determină să afirmăm că şi cu elevii mai puțin dotați se pot realiza progrese, dacă există pricepere şi destul suflet pus în muncă din partea educatorilor, ei ajutând aceşti copii să se integreze în societate, căci este nevoie şi de munca lor ce poate îmbunătăți existența tuturor. Combatem la fel de mult ideea că nu este o tragedie dacă avem analfabeți. Noi considerăm că-i o mare durere ca o societate să marginalizeze nişte copii cu mai puțin noroc care nu pot sorbi lumina învățăturii. Ei pot fi viitoare elemente antisociale, căci nu înțeleg că trebuie să trăiască în conformitate cu normele morale şi religioase dintr-o comunitate, astfel încât de pe urma lor toată societatea va avea de suferit. Sperăm că cei ce au abandonat şcoala

vor fi şcolarizaţi prin cursuri intensive, ţinute o dată pe săptămână de cadre didactice calificate pentru a şterge diferenţele de nivel cultural, că cei rămaşi la sate vor urma cursuri comasate de agricultură, pentru a se realiza şi acolo progresul.

Ignoranța este o sursă de neînțelegere mai ales între oameni cu nivele de cultură diferite, între care se realizează mai greu comunicarea. Ea duce la izolare socială, sau indiferență, la stagnare sau la distrugerea de bunuri materiale şi spirituale. Lipsa de comunicare duce la neînțelegeri între oameni. Azi se pune accent pe comunicarea rapidă, pertinentă, concisă, corectă. Ea facilitează relațiile dintre oameni, dintre popoare. De aceea, în şcoală se pune accent pe asimilarea regulilor de exprimare corectă, iar o rapidă învățare a gramaticii va favoriza acordarea unui spațiu mai larg literaturii, pe care noi o considerăm o sursă de cunoaştere a vieții, o cale de asimilare de cuvinte purtătoare de sensuri legate de anumite noțiuni.

Accesul liber la cultură este asigurat în țara noastră prin faptul că există biblioteci publice care împrumută gratuit cărți, fapt de care ar trebui să profite toți tinerii. Depinde de măiestria profesorilor lor de a–i determina pe elevii să citească, de a le dezvolta motivația lecturii, de a înlocui cultura tele-novelistă cu mare cultură.

Libertatea de gândire şi de exprimare oferă avantajul afirmării în plan cultural a oricărui cetățean, indiferent de etnie sau de origine socială.

Educația oferă un suport moral de care are nevoie orice tânăr în societate. Şcoala trebuie să fie un izvor de lumină pentru copii, nu un factor de stres, de aceea este bine să se regândească tehnicile şi metodele didactice cele mai eficiente, modelele de evaluare care să ajute elevii să realizeze progrese, nu să-i inhibe. Profesorul trebuie să fie îndrumătorul elevilor, prietenul lor, un ghid eficient, nu un zbir didactic. Metodele interactive pot stimula implicarea tuturor elevilor în lecție, ea devenind un dialog permanent în care se transmit şi se consolidează cunoştințele.

Un bun educator este acela care face să se îmbogățească mintea

elevilor, să le înflorească în suflet dragostea pentru frumos, pentru realizările societăților, pentru familie, pentru toți oamenii. Formatorul trebuie să fie prietenul celui ce învață, să aibă răbdare şi înțelegere pentru toți, să ofere tot ce ştie elevilor, fără a face diferențe între ei, să-i aprecieze corect şi să-i încurajeze.

Prin educație, orice tânăr poate cunoaşte valorile culturale din istoria omenirii, învață să comunice cu semenii, stabileşte relații interpersonale mai bune, ştie să se adapteze unor situații dificile, dobândeşte acea inteligență practică de care are nevoie societatea, are mai multă încredere în sine.

Educația ajută tinerii să descifreze misterele acestei lumi, să se implice în studierea lor, să se folosească de ele.

Richard Rorty în eseul său intitulat ”Educația fără dogmă” afirmă că „rolul şcolii este de a crea oameni culți şi gânditori independenți care pot să facă singuri distincție între bine şi rău.”(Revista „Sinteza”, nr. 84/1990) Filozoful Richard Rorty consideră că „țelul educației este dezvoltarea deplină a facultăților individului.”

Joseph Epstein consideră că citind cele mai bune romane, poezii, piese de teatru ale literaturii universale, individul devine o persoană mai cultă, mai rafinată, mai profundă, mai subtilă, chiar mai bună. „Cultura, ca şi ereditatea, se ia” susține Joseph Epstein. Henry James consideră literatura un mod autentic de cunoaştere, „singurul mod real de a cunoaşte lumea.”(Revista „Sinteza”, nr. 84/1990). De la Dikens „învățăm despre importanța prieteniei, despre loialitate şi bunătate”, spune Joseph Epstein.

Literatura este şi un mod de informare, căci ea oferă un minunat laborator pentru studierea caracterelor şi stimulează eforturile de progres în acest domeniu, care este cel mai profund dintre toate domeniile, natura umană. Romancierul ceh Milan Kundera spune că „spiritul romanului este spiritul complexității.” Lev Tolstoi afirmă că „scopul omului de artă este să ne convingă să iubim viața cu toate manifestările ei nemaivăzute şi inepuizabile. O pagină literară poate reda valoarea divină a fiecărui moment.”

Valorificarea potențialului uman al tinerilor în dezvoltarea societății este misiunea guvernanților, care pot crea locuri de muncă în funcție de pregătirea lor, căci este mai bine a-i implica în procesul de producție, decât a-i plăti ca şomeri. Care va fi mintea genială de a folosi forța de muncă specializată pentru activități ce se pot desfăşura din profunzimile pământului până în înaltul cerului, este problema viitorului.

Dreptul la educație implică şi responsabilități ale celor ce sunt beneficiarii educației şi tinerii ar trebui să înțeleagă faptul că ei sunt schimbul de mâine al țării şi de felul cum învață şi muncesc depinde viitorul patriei.

Ridicarea gradului de civilizație în fiecare țară, aceasta este misiunea celor implicați în programele socio-culturale. Accesul la educație în fiecare țară poate să accelereze integrarea țărilor în Uniunea Europeană, prin însuşirea limbilor străine care permit comunicarea rapidă, printr-o vastă cultură, prin cunoaşterea legilor care se aplică în Uniune, prin întărirea conştiinței apartenenței la o comuniune vastă ai cărei acționari şi beneficiari pot fi chiar ei.

Peste tot se vorbeşte de reformă în educație, dar trebuie să se ştie ce trebuie reformat, cum trebuie reformat. Cum trebuie ameliorate serviciile de educație pentru a schimba moravurile, mentalitățile, omul şi sistemul lui de valori depăşit prin explozia informațională, cum se pot aplica metode eficace de învățare, ca de exemplu psiholingvistica bazată pe puterea de sugestibilitate a cuvântului, astfel încât tinerii să aibă mai mult timp pentru a-şi forma o cultură solidă, pentru a se odihni, pentru a-şi satisface setea lor de cunoaştere.

Noi, cadrele didactice, avem datoria să facem să treacă în sufletele lor lumina minții noastre, capacitatea de a face să vibreze inimile lor de dragoste pentru semeni, pentru Dumnezeu, pentru întreaga umanitate. Cultura ar putea schimba tinerii, începând cu vocabularul, până la punerea în practică a gestului nobil. Trebuie formată o gândire pozitivă celor ce reprezintă schimbul de mâine al țării, printr-un demers bine dirijat, prin reconsiderarea muncii,

această muncă ce poate să asigure o viață demnă. Alături de o cultură tehnică, trebuie transmisă tinerei generații o experiență practică şi cu aplicații în viața cotidiană, trebuie formată şi o cultură umanistă, căci această cultură într-un spațiu multicultural poate să faciliteze apropierile dintre oameni, poate favoriza socializarea tinerei generații, în condițiile unei societăți deschise. Noi propunem o cultură fără frontiere, căci fiecare va fi mai bogat dacă asimilează valorile culturale ale altora. Prin traduceri se pot lua elementele pozitive ale unei culturi care pot contribui la creşterea nivelului spiritual al altora.

Propunem pe această cale inițierea în rândul tinerilor a mişcării culturale „Mileniul Păcii, al Frumuseții şi al Armoniei", având anual manifestări artistice şi sportive.

Sperăm că o nouă ordine culturală va face ca să fie promovate acele valori culturale de calitate, cele ce fac să înflorească personalitatea umană, cele ce sporesc patrimoniul cultural cu idei ce pot înălța sufletele.

Dreptul la educație, la cultură trebuie să fie un drept prioritar în orice societate, alături de dreptul la viață, la libertate la fericire. Acest drept trebuie să-l aibă nu numai cei din tânăra generație, ci şi cei din generația adultă, omul având o permanentă nevoie de a se informa şi instrui, lărgindu-şi orizontul cunoaşterii toată viața.

Educația poate contribui la formare personalității, la afirmarea în plan profesional, la realizarea progresului economic şi cultural, la înflorirea spiritualității unui popor şi la lărgirea patrimoniului cultural al omenirii.

Educatorii ar trebui să ştie să selecteze din multitudinea de informații pe cele absolut necesare pentru instruirea şi educația copiilor, încât ei să asimileze cunoştințe ce le vor fi utile în viață şi în societate, le vor permite o adaptare rapidă şi eficientă, îi vor ajuta să contribuie prin munca lor la progresul şi bunăstarea socială.

Propunem pe această cale realizare unor microenciclopedii pentru tineret, care să înglobeze cunoştințe din toate domeniile, în articole bine documentate, cu care vor fi dotate şcolile, astfel încât

toți elevii să aibă şanse egale de a se pregăti pentru viață. Cu cât orizontul lor cultural este mai larg, cu atât se oferă posibilitatea unei policalificări, atât de necesare unei societăți progresiste.

Noi pledăm pentru o educație activă, socială, bazată pe principiile integrării în colectivitate, ca astfel să fie apți pentru integrarea rapidă în societate.

Formarea de specialişti în țara noastră a demonstrat faptul că şi din mediile modeste se pot ridica tineri ce au o mare contribuție la aplicarea ştiinței şi a experienței transmisă de formatorii lor sau acumulată din cărți şi alte mijloace de educație în practica economică, în învățământ, în cultură. Deci accesul la educație trebuie să fie liber, fără constrângeri de ordin material, iar statul, prin mecanismele sale ar trebui să susțină şi pe tinerii cu mai puține posibilități materiale, căci va putea beneficia de priceperea tineretului pe multe planuri şi investiția în educație este returnată înzecit în timp. Combatem pe această cale teoriile elitiste, căci unii consideră că nu toți suntem egali, unii având o superioritate genetică, fiind mai inteligenți decât alții, deci trebuie să fie altfel tratați de societate. Este bine că un popor are copii superdotați, iar cei ce ştiu să dirijeze aceste minți excelente spre acțiuni favorabile societății, sunt foarte apreciați. Şcoala ar trebui să inițieze activități de pregătire a acestora, după un program special, prevăzut şi în programul cadru de învățământ şi cu profesori plătiți suplimentar, când se realizează performanțe.

Nu împărtăşim ideile unora care consideră că nu-i nimic de făcut în cazul unor copii ce asimilează mai greu cunoştințele. Experiența ne determină să afirmăm că şi cu elevii mai puțin dotați se pot realiza progrese, dacă există pricepere şi destul suflet pus în muncă din partea educatorilor, ei ajutând aceşti copii să se integreze în societate, căci este nevoie şi de munca lor ce poate îmbunătăți existența tuturor. Combatem la fel de mult ideea că nu este o tragedie dacă avem analfabeți. Noi considerăm că-i o mare durere ca o societate să marginalizeze nişte copii cu mai puțin noroc care nu pot sorbi lumina învățăturii. Ei pot fi viitoare elemente antisociale, căci

nu înțeleg că trebuie să trăiască în conformitate cu normele morale şi religioase dintr-o comunitate, astfel încât de pe urma lor toată societatea va avea de suferit.

Ignoranța este o sursă de neînțelegere mai ales între oameni cu nivele de cultură diferite, între care se realizează mai greu comunicarea. Ea duce la izolare socială, sau indiferență, la stagnare sau la distrugerea de bunuri materiale şi spirituale. Lipsa de comunicare duce la neînțelegeri între oameni. Azi se pune accent pe comunicarea rapidă, pertinentă, concisă, corectă. Ea facilitează relațiile dintre oameni, dintre popoare. De aceea, în şcoală se pune accent pe asimilarea regulilor de exprimare corectă, iar o rapidă învățare a gramaticii va favoriza acordarea unui spațiu mai larg literaturii, pe care noi o considerăm o sursă de cunoaştere a vieții.

Accesul liber la cultură este asigurat în țara noastră prin faptul că există biblioteci publice care împrumută gratuit cărți, fapt de care ar trebui să profite toți tinerii.

Libertatea de gândire şi de exprimare oferă avantajul afirmării în plan cultural a oricărui cetățean, indiferent de etnie sau de origine socială.

Educația oferă un suport moral de care are nevoie orice tânăr în societate. Şcoala trebuie să fie un izvor de lumină pentru copii, nu un factor de stres, de aceea este bine să se regândească tehnicile şi metodele didactice cele mai eficiente, modelele de evaluare care să ajute elevii să realizeze progrese, nu să-i inhibe. Profesorul trebuie să fie îndrumătorul elevilor, prietenul lor, nu un zbir didactic.

Metodele interactive pot stimula implicarea tuturor elevilor în lecție, ea devenind un dialog permanent în care se transmit şi se consolidează cunoştințele.

Un bun educator este acela care face să se îmbogățească mintea elevilor, să le înflorească în suflet dragostea pentru frumos, pentru familie, pentru toți oamenii. Formatorul trebuie să fie prietenul celui ce învață, să aibă răbdare şi înțelegere pentru toți, să ofere tot ce ştie elevilor, fără a face diferențe între ei, să-i aprecieze corect şi să-i încurajeze.

Prin educaţie, orice tânăr poate cunoaşte valorile culturale din istoria omenirii, învaţă să comunice cu semenii, stabileşte relaţii interpersonale mai bune, ştie să se adapteze unor situaţii dificile, dobândeşte acea inteligenţă practică de care are nevoie societatea, are mai multă încredere în sine.

Educaţia ajută tinerii să descifreze misterele acestei lumi, să se implice în studierea lor, să se folosească de ele.

Richard Rorty în eseul său intitulat ”Educaţia fără dogmă” afirmă că „rolul şcolii este de a crea oameni culţi şi gânditori independenţi care pot să facă singuri distincţie între bine şi rău.”(Revista „Sinteza”, nr. 84/1990) Filozoful Richard Rorty consideră că „ţelul educaţiei este dezvoltarea deplină a facultăţilor individului.”

Joseph Epstein consideră că citind cele mai bune romane, poezii, piese de teatru ale literaturii universale, individul devine o persoană mai cultă, mai rafinată, mai profundă, mai subtilă, chiar mai bună. „Cultura, ca şi ereditatea, se ia” susţine Joseph Epstein. Henry James consideră literatura un mod autentic de cunoaştere, „singurul mod real de a cunoaşte lumea.”(Revista „Sinteza”, nr. 84/1990). De la Dikens „învăţăm despre importanţa prieteniei, despre loialitate şi bunătate”, spune Joseph Epstein.

Literatura este şi un mod de informare, căci ea oferă un minunat laborator pentru studierea caracterelor şi stimulează eforturile de progres în acest domeniu, care este cel mai profund dintre toate domeniile, natura umană. Romancierul ceh Milan Kundera spune că „spiritul romanului este spiritul complexităţii.” Lev Tolstoi afirmă că „scopul omului de artă este să ne convingă să iubim viaţa cu toate manifestările ei nemaivăzute şi inepuizabile. O pagină literară poate reda valoarea divină a fiecărui moment.”

Valorificarea potenţialului uman al tinerilor în dezvoltarea societăţii este misiunea guvernanţilor, care pot crea locuri de muncă în funcţie de pregătirea lor, căci este mai bine a-i implica în procesul de producţie, decât a-i plăti ca şomeri. Care va fi mintea genială de a folosi forţa de muncă specializată pentru activităţi ce se pot desfăşura

din profunzimile pământului până în înaltul cerului, este problema viitorului.

Dreptul la educație implică şi responsabilități ale celor ce sunt beneficiarii educației şi tinerii ar trebui să înțeleagă faptul că ei sunt schimbul de mâine al țării şi de felul cum învață şi muncesc depinde viitorul patriei.

Ridicarea gradului de civilizație în fiecare țară, aceasta este misiunea celor implicați în programele socio-culturale. Accesul la educație în fiecare țară poate să accelereze integrarea țărilor în Uniunea Europeană, prin însuşirea limbilor străine care permit comunicarea rapidă, printr-o vastă cultură, prin cunoaşterea legilor care se aplică în Uniune, prin întărirea conştiinței apartenenței la o comuniune vastă ai cărei acționari şi beneficiari pot fi chiar ei.

Peste tot se vorbeşte de reformă în educație, dar trebuie să se ştie ce trebuie reformat, cum trebuie reformat. Cum trebuie ameliorate serviciile de educație pentru a schimba moravurile, mentalitățile, omul şi sistemul lui de valori depăşit prin explozia informațională, cum se pot aplica metode eficace de învățare, ca de exemplu psiholingvistica bazată pe puterea de sugestibilitate a cuvântului, astfel încât tinerii să aibă mai mult timp pentru a-şi forma o cultură solidă, pentru a se odihni, pentru a-şi satisface setea lor de cunoaştere.

Noi, cadrele didactice, avem datoria să facem să treacă în sufletele lor lumina minții noastre, capacitatea de a face să vibreze inimile lor de dragoste pentru semeni, pentru Dumnezeu, pentru întreaga umanitate. Cultura ar putea schimba tinerii, începând cu vocabularul, până la punerea în practică a gestului nobil. Trebuie formată o gândire pozitivă celor ce reprezintă schimbul de mâine al țării, printr-un demers bine dirijat, prin reconsiderarea muncii, această muncă ce poate să asigure o viață demnă. Alături de o cultură tehnică, trebuie transmisă tinerei generații o experiență practică şi cu aplicații în viața cotidiană, trebuie formată şi o cultură umanistă, căci această cultură într-un spațiu multicultural poate să faciliteze apropierile dintre oameni, poate favoriza socializarea tinerei

generații, în condițiile unei societăți deschise. Noi propunem o cultură fără frontiere, căci fiecare va fi mai bogat dacă asimilează valorile culturale ale altora. Prin traduceri se pot lua elementele pozitive ale unei culturi care pot contribui la creşterea nivelului spiritual al altora.

Propunem pe această cale inițierea în rândul tinerilor a mişcării culturale „Mileniul Păcii, al Frumuseții şi al Armoniei", având anual manifestări artistice şi sportive.

Sperăm că o nouă ordine culturală va face ca să fie promovate acele valori culturale de calitate, cele ce fac să înflorească personalitatea umană, cele ce sporesc patrimoniul cultural cu idei ce pot înălța sufletele.

Pledoarie pentru un învățământ informatizat, pentru o reformă eficientă în învățământ

Proiectul programului "Speranțe pentru viitor" autoare Chifu Ecaterina.

O societate se poate construi cu oameni inteligenți, bine formați în toate domeniile, deci învățământul trebuie să fie o prioritate națională în toate țările.

De aceea trebuie să se stabilească prin lege crearea unui fond de dezvoltare viitoare dirijat spre învățământ şi spre producție.

Proiectul programului "Speranțe pentru viitor" vizează redresarea învățământului şi are trei părți:

I. Crearea şi publicarea unor microenciclopedii pentru tineret.

Se pot crea micro-enciclopedii pentru tineret în funcție de ariile curriculare şi de grupele de vârstă ale elevilor. Acestea pot fi realizate şi publicate sub egida Academiei Române, unde un colectiv bine ales poate selecționa şi ordona articolele trimise de persoane competente din țară, după o largă publicitate în mass-media pentru a fi asamblate în ele cele mai bune lucrări. Tipărirea se va face pe capitole, în volume sau în fascicole uşor de mânuit; ele pot fi

imprimate pe dischete sau CD-uri sau pe un alt suport audio-vizual.

Textele trebuie să fie bine documentate, cât mai explicite, concentrate, bogat ilustrate, căci o imagine poate să sugereze o epocă istorică, un aspect geografic, o structură etc. Astfel, fiecare elev se poate informa în propriul său ritm, poate să asimileze cunoştinţe diverse, poate să participe în clasă la dialogul magister/ discipol/ discipoli, în manieră interactivă, respectând riguros programa şcolară. Se elimină astfel monologul fie al profesorului, fie al elevului, se dezvoltă competenţa de comunicare a elevilor, necesară societăţii actuale.

Manualele rămân auxiliare didactice conţinând explicaţii suplimentare, aplicaţii practice, teste.

Microenciclopediile trebuie să înglobeze un trunchi comun de cunoştinţe obligatorii pentru toţi elevii, prevăzute în programele şcolare unice pentru fiecare an de studiu. Ele trebuie să fie însoţite de culegeri de exerciţii şi probleme, de teste de evaluare, de proiecte de lecţie, de lucrări practice, de proiecte de activităţi practice şi metode didactice.

Noi propunem crearea unor şcoli de tip socratic (experimental mai întâi), ca gimnaziul antic, unde se pot pune în practică aceste principii. Se va pune accent pe studiul individual, sarcini de lucru, dialoguri interactive, teste de evaluare finală.

Noi pledăm pentru o schimbare a docimologiei învăţământului românesc, evaluarea elevilor să se facă doar cu puncte bine stabilite, după gradul de dificultate.

Se pot da teste la o disciplină sau la un grup de discipline.

Acest program vizează reducerea timpului de lucru al elevilor şi evitarea supraîncărcării programului acestora. Noi propunem o nouă structură a orei de curs, pentru evitarea verificării din prima parte a orei şi înlocuirea ei cu aplicaţii practice făcute cu toată clasa, participarea la predare a tuturor elevilor la lecţie, prin dialoguri dirijate, asigurându-se un mai bun transfer al cunoştinţelor.

O nouă structură a programului şcolar cotidian va fi benefică. El trebuie să înceapă cu o oră de studiu individual la şcoală sub

supravegherea cadrelor didactice, elevii putând astfel să aprofundeze, să fixeze şi să consolideze cunoştinţele. Ora de curs trebuie să fie de 45 minute pentru a evita suprasolicitarea elevilor, iar pauza de 10 minute trebuie să fie bine organizată de cadrele didactice prin jocuri, concursuri, mici spectacole, scurte comunicări din domeniul cultural, ştiinţific, muzical sau sportiv.

Toate acestea pot contribui la o bună pregătire a elevilor, la dezvoltarea personalităţii lor, la evitarea agresivităţii, a limbajului violent şi a comportamentului deviant.

Programul şcolar cotidian trebuie să se sfârşească printr-o oră de sport sau muzică în aer liber pentru a-i elibera pe elevi de tensiunile acumulate într-o zi de pregătire.

Pentru formarea multilaterală a tinerilor, accesul la biblioteci trebuie să fie liber (acestea trebuie lărgite prin dotări şi donaţii de fonduri de carte) şi încurajarea participării la diferite activităţi ca: expoziţii, lecturi, prezentări de cărţi, de autori, dramatizări, spectacole sau concursuri.

Sâmbăta se pot organiza cercuri cu elevii după preferinţele lor, creându-se astfel posibilitatea lărgirii orizontului cultural.

În timpul activităţilor educative, cea mai mare parte a timpului trebuie folosită pentru a transmite elevilor experienţa de viaţă a predecesorilor, acel "savoir-faire" în diferite domenii practice sau trebuie să li se prezinte copiilor precepte morale, concepţii despre lume şi viaţă, să li se facă educaţie sanitară şi artistică.

Acest program poate fi îmbunătăţit prin experienţa altora ce pot oferi metode rapide şi eficace de învăţare.

II. Crearea unor centre de vacanţă pentru tineret.

Acest proiect oferă elevilor şi studenţilor posibilitatea de a învăţa şi a se recrea în acelaşi timp, într-un loc îndepărtat de surse de poluare şi de stres, în mijlocul naturii regeneratoare.

Programul are rolul de a stimula tinerii, trimiţându-i pe cei mai buni în centre de vacanţă cel puţin două săptămâni, pentru a fi cufundaţi într-o "baie de cunoştinţe", fie la o disciplină, fie la mai

multe. În primul caz este bine să se apeleze la profesori renumiți, îndrăgostiți de meseria lor, în al doilea caz modul de lucru va fi centrat pe principiul "învățământ fără profesor" (vor fi nişte coordonatori), fiecare participant având misiunea de a-i informa pe ceilalți, după dictonul "fiecare învață pe fiecare"; participanții vor aduce mape didactice, documente, chestionare, modele de exerciții, metode de învățare individuală, etc. Astfel se pot prezenta expuneri, se pot face scheme, matrițe, schițe, probleme, exerciții şi dezbateri. Pot fi invitați aici şi studenți din anii superiori, bine formați în diferite domenii ale cunoaşterii, căci tinerii învață mai bine de la cei apropiați vârstei lor, nemaifiind inhibați de prezența profesorului. Astfel, se poate crea un învățământ eficace, departe de zidurile şcolii, în biotopuri favorabile dezvoltării armonioase a tinerilor.

În aceste centre pot fi invitați şi elevi sau studenți din străinătate, cunoaşterea reciprocă favorizând o mai rapidă integrare europeană. În acest scop se pot amenaja taberele şcolare actuale pentru a funcționa tot timpul anului. Ele trebuie să fie dotate cu calculatoare şi alte mijloace de învățământ care să pună accentul pe cultura generală şi experiența practică.

Misiunea participanților va fi de a transmite şi de a aplica în şcolile lor experiența acumulată în centrele de vacanță; ei trebuie să organizeze cluburi de tineret unde vor dezbate probleme culturale, ştiințifice şi practice.

Acest proiect va fi eficace dacă va fi pus în practică deoarece în aceste activități vor fi antrenați cei mai buni elevi capabili de a realiza performanțe.

II. Reuniuni de lucru ale oamenilor cu idei.

Această parte vizează ameliorarea radicală a învățământului, folosind potențialul intelectual al țării.

Astfel, se pot organiza în diferite stațiuni balneare reuniuni periodice ale oamenilor cu idei (profesori, academicieni, cercetători, pensionari) care îşi vor expune ideile novatoare, făcând propuneri, proiecte sau stabilind strategii de dezvoltare. Aceste reuniuni pot

facilita informarea, colaborarea, emulaţia de idei, căci o idee poate declanşa un şir de idei ce vor contribui la redresarea învăţământului, la progres şi bunăstare.

Se pot elabora programe educative pentru tânăra generaţie sau programe culturale şi audio-vizuale care pot contracara subcultura propagată prin mass-media.

Aceste programe pot oferi destindere şi armonie, căci omul trebuie să trăiască în armonie cu mediul, cu semenii şi cu sine însuşi.

Nici o reformă nu poate să fie eficace în educaţie, fără a acorda cadrelor didactice un stimulent, un salariu decent, căci prin munca lor ei creează valori, fiecare ţară având de câştigat prin specialiştii pe care ei îi formează, atât de necesari în toate domeniile. A da de lucru fiecărui tânăr, după aptitudinile şi pregătirea sa, aceasta este marea problemă a prezentului.

Tineretului i se pot asigura locuri de muncă din profunzimile pământului, până în înaltul cerului, dar care va fi creierul genial care va organiza această muncă, rămâne marea problemă a viitorului

DREPTUL LA VIAȚĂ DEMOCRATICĂ. DREPTUL LA PACE

PACEA

„Ne regăsim
pe aripi de timp
mereu fluizi
mereu imponderabili
în noi trece de secole
copacul vieții.
Ce viu este trecutul
arde-n noi prezentul
în ochii noştri fulgeră viitorul.
Pacea vine vibrând
în dimineți de purpură
e pacea eternă
la care visează
a noastră planetă."

(Ecaterina Sperantza-Toi, moi, une éternité -
Eu, tu o eternitate)

„Pacea este favorabilă, dragostea se naşte în pace." (Ovidius)

„Dulce este cuvântul pace, ea însăşi este binefăcătoare; este o mare diferență între pace şi robie: pacea este libertatea netulburată, robia este cea mai mare nenorocire a omului care trebuie respinsă nu

numai prin război, chiar prin moarte.” (Cicero)

„Vino dulce pace şi rămâi pe tot pământul…!Tu vei fi pentru conducători o glorie mai mare decât războiul.” (Ovidius)

„Ocupația omului trebuie să fie munca şi nu distrugerea prin provocarea războiului.” „Idealul nostru este organizarea păcii mondiale”(N.Titulescu)

„Pacea este o comoară pe care nu o putem prețui îndeajuns” (Charles d’Orléans)

„Pacea nu înseamnă altceva decât conştiința universalității speței umane”(Nicolae Titulescu)

Pacea este vibrația dragostei în sufletul oamenilor, căci această dragoste poate să se amplifice printr-un exercițiu susținut. Pacea este calea înțelegerii, a încrederii, calea unei prietenii sincere între popoare, este condiția fericirii pe pământ. Viața poate să înflorească atunci când există o pace durabilă. Trebuie să luptăm pentru menținerea păcii pe Planeta albastră, pentru a oferi tinerei generații şansa de a-şi trăi viața în plenitudinea tinereții, de a-şi afirma personalitatea, de a-şi dărui întregul lor potențial fizic şi intelectual pentru progresul umanității, pentru bunăstarea societății. Pentru orice stare conflictuală trebuie găsite una sau mai multe soluții pacifiste, şi de fiecare dată când există, trebuie folosită calea tratativelor, pentru a le rezolva.

Pacea favorizează dezvoltarea armonioasă a tinerei generații, cea care poate să găsească o cale eficace a unei comunicări favorabile între oameni. Idealul păcii este viața prosperă, căci astfel banii nu mai sunt dirijați pentru a produce moarte, distrugere, mizerie, ci pentru a face să înflorească floarea vieții.

Pace oferă energia creatoare care poate construi o lume, pacea aduce fericirea, acea fericire care vine să îmbogățească viața noastră, această fericire atât de dorită pe pământ. Pacea este şansa unei munci care poate înnobila omul, care determină progresul tehnic şi cultural. De ce să se cheltuiască bani pentru moarte şi nu pentru viață?

Cum se poate asigura pacea din interiorul țării şi cea din afara ei, aceasta este problema care se pune în zilele noastre.

Problema esențială a unui guvern este de a găsi un dialog social adecvat, de a asigura un nivel de trai mai ridicat, un grad înalt de conştiință civică. Este misiunea guvernanților să pună în slujba poporului toate resursele sale umane, să facă să acționeze un întreg potențial energetic, să pună în valoare toate competențele oamenilor. Trebuie pus în valoare tot potențialul intelectual al cetățenilor unei țări sau al unui grup de țări, astfel încât ei să ajungă la un ideal: o viață mai bună.

Pentru a intra în marele concert al muncii prospere al umanității,

având un singur scop - progresul, trebuie acordată o mare importanță educației care este un factor de progres. Ştiința şi tehnica vor fi mijloacele bunăstării, dacă ele pot să antreneze descoperirile actuale, cele care oferă soluții pentru a înfrunta bolile, poluarea, seceta, ignoranța, sărăcia. Unde pot fi găsite resursele dezvoltării tehnice şi ale unui program social mai bun, este problema ardentă a fiecărui stat şi pentru a o rezolva trebuie să se pună în valoare resursele pământului, ale apelor, ale aerului. O bună politică agrară poate schimba viața celor care sunt săraci, căci hrana este elementul absolut necesar fiecăruia, cel ce dă vitalitatea atât de binefăcătoare şi producătoare de noi valori materiale şi spirituale. Acum, în pragul mileniului trei, este aberant a se trăi în preistoria umanității, la limita imposibilă a subzistenței, când se ştie foarte bine că lumea ar putea fi mai bogată, dacă fiecare cetățean ar munci după forțele şi aptitudinile sale. Ridicarea gradului de civilizație în fiecare țară, aceasta este misiunea celor implicați în programele socio-culturale.

Accesul la educația pentru democrație în fiecare țară poate să accelereze integrarea țărilor în Uniunea Europeană. Prin însuşirea limbilor străine care permit comunicarea rapidă, printr-o vastă cultură, prin cunoaşterea legilor care se aplică în Uniune, prin întărirea conştiinței apartenenței la o comuniune vastă ai cărei acționari şi beneficiari pot fi chiar ei, tinerii pot deveni cetățeni europeni.

Astăzi, când nu mai sunt diferențe ideologice după căderea comunismului, interferențele culturale sunt mai intense, prin lărgirea canalelor mass-media, care au un mare impact asupra tinerilor. Noi ne declarăm împotriva acelui gen de producții subculturale care cauzează degradarea individului, proliferarea violenței, negarea valorilor şi principiilor morale bine stabilite.

Rolul creatorilor de cărți şi de programe culturale este de a oferi tinerei generații o alternativă mai bună, fără a urmări numai profitul comercial, ci doar profitul spiritual. Ceilalți, autori morali ai crimelor şi violențelor, trebuie să fie penalizați, căci întreaga societate suferă.

Părinții şi copiii se pronunță contra acestei violențe din mass-media,

dar nu se ia nici o atitudine vigilentă în acest sens. Ea este prezentă peste tot în presă, pe ecrane, chiar în desenele animate, chiar în cursul jurnalelor de actualităţi, căci ele şi-au făcut o specializare din aceasta.

Mijloacele mass-media sunt un veritabil factor de progres, dacă nu corup şi nu distrug mințile tinere. Impactul unei secvențe violente asupra tinerilor este enorm. Adesea, o singură secvență poate să distrugă sistemul de valori pe care o societate şi l-a format.

Violența de pe ecrane declanşează violența străzii, din şcoală, în familie. Violența, o dată înregistrată, poate să se amplifice prin memoria involuntară, iar tinerii nu fac decât să imite ceea ce au văzut pe ecrane, spre disperarea altora. Trebuie aplicate sancțiuni celor ce obțin sume mari de bani prin exploatarea exagerată a violenței.

Ar trebui făcute cunoscute în lume condițiile precare de viață din perioada comunistă, în special în deceniul opt, pentru ca tinerii să nu se mai bată în stradă, pentru idei utopice, care nu se vor putea niciodată realiza. Numai cei ce au trăit în această epocă pot vorbi despre ea. Frigul, foamea, mizeria semnifică degradarea vieții omului, acest om ce trebuie să fie o adevărată lumină pe pământ. Reconcilierea națională este o condiție sine qua non în special în țările care au cunoscut regimuri totalitare. Ura nu trebuie să domine mintea cetățenilor unei țări, căci ea poate să distrugă, nu să construiască edificiul bunei coexistențe.

Doar legile bune şi bine aplicate pot să repare tot răul făcut şi toată suferința. A alege pe cale democratică pe cei mai buni legişti ai unei țări, este şansa de a vedea născându-se armonia socială şi națională sau transnațională, un factor esențial de progres. Pentru aceasta trebuie formată cetățenilor o puternică conştiință civică, care poate să schimbe o realitate adesea dureroasă, printr-un exercițiu democratic adevărat.

Se pune întrebarea de ce tinerii din țara noastră nu au participat la vot, în multe rânduri, în ultimul deceniu, de ce doar cei din generația a doua şi a treia şi-au exprimat votul în număr mare. Răspunsul ar putea fi fie lipsa unor reprezentanți din rândul tinerilor pe listele de vot, care să le reprezinte interesele, fie lipsa unei educații pentru democrație făcută tineretului, fie dezamăgirea generală.

Deci, a milita pentru pace, înseamnă a milita pentru viață, pentru toate

splendorile sale, pentru frumusețile şi realizările sale.

DREPTUL LA FERICIRE

„Fericire nu se poate cumpăra cu nimic, dar poate fi răsplătită cu o altă fericire. În caz că o mare fericire se plăteşte cu o mare durere, este mai bine să renunți la ea din timp, să nu simți ce profundă poate să fie disperarea.”(Ecaterina Chifu Sperantza).

„Fiecare purtăm în noi o insulă a fericirii, poate fără să ne dăm seama de cât de aproape este țărmul ei şi, când credem că până la ea drumul este lung şi greu, ea ne apare cu toate țărmurile înflorite, încărcate de iubire, acea iubire paradisiacă, la care nu mai speram, o

iubire ce trece dincolo de spațiu şi de timp, unde totul este doar frumusețe şi armonie.”(Ecaterina Chifu Sperantza)

„Cea dintâi condiție a fericirii este înțelepciunea.”(Sophocles)

„Nu poți fi fericit dacă nu te cunoşti.”(Euripides)

„Cât timp e cu putință, trăieşte fericit, în împrejurări îmbucurătoare.”(Hortius)

„Fericirea nu tulbură mintea celui înțelept, căci ea este asemenea mirajului într-un pustiu.”(Şomadeva)

Nevoia omului de a fi fericit izvorăşte din esența sa umană, ca ființă superior dotată care cunoaşte sentimente, emoții şi efectele acestora.

Fericirea este acea stare extraordinară de spirit, când se trăieşte la cea mai înaltă tensiune sufletească, atingând uneori extazul şi beatitudinea. Ea vine din profunzimea eului nostru etern uman, ce ştie să vibreze intens la apariția ființei sau obiectului adorației sale, la încântarea ce o declanşează sentimentul religios, la tot ce aduce o transfigurare neobişnuită în suflet. Iubirea pentru ființe, lucruri, obiecte, peisaje, creații artistice poate fi cauza fericirii. Uneori lucrurile aparent banale pentru unii pot fi surse de fericire pentru alții. Capacitatea de a recepta şi de a transmite fericirea, precum şi trăirea sentimentului de fericire poate fi diferită de la om la om.

O ființă aparent banală pentru alții poate fi unică, extraordinară pentru altcineva, căci acea ființă ştie să răspândească în jur fericirea prin felul său de a fi, de a vorbi, de a gesticula, prin faptul că ea răspândeşte acel fluid benefic ce ajunge la ființa iubită prin căi subtile de comunicare. Vibrația inimilor la sentimentul de iubire este de natură divină, ea vine din acea dragoste cosmică prin care totul prinde viață pe pământ. Fericirea este dată de acea iubire reciprocă, acea iubire ce se amplifică mereu, fiecare oferind cu generozitate cât mai multă bucurie celui iubit. Fericirea este amplificată în planul amintirii, aşa cum afirma M. Proust, ea devine mai intensă, datorită memoriei voluntare şi involuntare, ea putând fi retrăită la infinit. Memoria poate păstra şi amplifica tot ce-i frumos într-o ființă,

sporind iubirea. Fascinația ce o exercită unele ființe asupra altora este un alt prilej de fericire, căci ea poate să facă să vibreze chiar spațiul din jurul său, prin puterea ce exercită asupra altora.

Cel ce doarme cu sufletul încărcat de iubire se trezeşte cu o mare bucurie în suflet, căci şi inconştientul din noi poate recepta fericirea.

Nimic nu egalează cu fericirea mamelor ce au copii, căci dragostea lor face să le înflorească sufletul văzându-i, iubindu-i, ocrotindu-i, sprijinindu-i mereu.

O fericire de lungă durată va exista în sufletele celor ce ştiu să-i facă fericiți pe alții, căci iubirea lor sporeşte aura de frumuseți a lumii.

Creația materială şi artistică poate aduce bucurie şi fericire. Arderile interioare se catalizează în creația artistică, purificarea prin artă fiind o altă sursă de fericire. Receptarea creației artistice poate declanşa emoții de ordin estetic ce aduc o imensă fericire. Adesea, muzica ne transpune în spații geografice de o rară frumusețe, trăind în plan mental o bucurie egală cu cea declanşată dacă am trăi real în acele locuri, sau declanşează sentimente extraordinare. Contemplarea unui tablou ne dă o stare de fericire inegalabilă, căci emoția artistică ne dă fiori. Pentru unii fericirea poate fi dată de o carte ce i-a impresionat, sau de un film bun care combină atâtea elemente ce rămân în suflet prin decor, subiect, acțiune, jocul şi farmecul actorilor.

Natura generoasă ne dă o stare de fericire, iradiind o energie benefică.

Iubim verdele copacilor, strălucirea soarelui, albastrul infinit al cerului, lumina lunii şi toată muzica naturii ce ne picură în suflet. Ritmurile naturii sunt la fel ca ritmurile inimii noastre şi simțim că ne integrăm prin ele în universul ce vibrează. Iubim tot ce este frumos pe acest pământ, de la mişcarea ramurilor înflorite pe cerul albastru, la verdele ierbii, la munții albaştri cu cupole de zăpadă, la norii sidefii pe cerul verii, la strălucirea mării în veşnică mişcare, la scânteierea cerului împodobit de stele, de la adierea vântului, la

cascade înspumate, de la mişcările fluturilor la mişcările sufletului nostru fascinat de frumos.
Starea de sănătate este o altă cauză a fericirii, boala rupând echilibrul în orice ființă. Realizările de ordin material sau în plan profesional pot oferi fericirea şi ar fi bine ca să se bucure de ele cât mai mulți oameni.

Educația tineretului pentru a aduce altora fericirea sau pentru a o trăi în colectivitate sau individual trebuie să se facă din şcoală, din clasele mici. Elevii trebuie să fie formați pentru a recepta frumosul din natură, din artă, din relațiile interumane, pentru a-şi găsi o fericire reală, nu una dată de stimulente dăunătoare, precum drogurile sau alcoolul. Tinerii trebuie să înțeleagă faptul că fericirea poate exista în ei înşişi, dacă ştiu s-o caute acolo. Ei trebuie educați să vibreze la tot ce-i frumos şi înălțător, să respingă urâtul din viața cotidiană, din relațiile interumane, din societate, de pe ecrane, din artă şi cultură.

Propunem iar pe această cale declanşarea mişcării culturale şi de idei „Mileniul frumuseții, al păcii şi al armoniei", mişcare la care vor adera mulți tineri.

Sugerăm introducerea în planul de învățământ a orele consacrate formării unei culturi umaniste, singura capabilă să îmbunătățească relațiile dintre oameni, să formeze gustul pentru frumos, să-i ajute pe tineri să găsească toate căile de fericire posibilă, fără ca ei să-şi pericliteze sănătatea.

Fericirea va rămâne un deziderat al tuturor, cel mai important, cel care poate da un sens vieții şi care face ca viața să capete un sens.

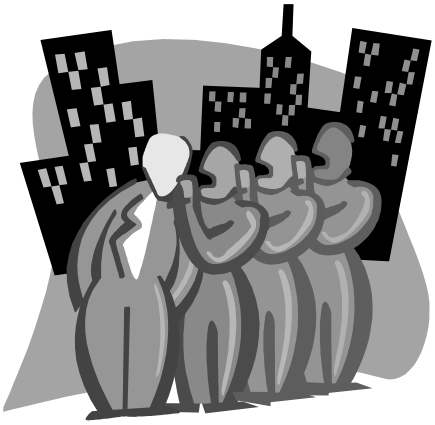

DREPTURILE MINORITĂȚILOR DIN ROMÂNIA

„Omenirea întreagă este o familie. Popoarele sunt membrii ai aceleiaşi mari familii: merg spre acelaşi țel; ea îşi are rolul său –să-i facă fericiți pe toți si fericirea tuturor s-o pună in slujba fericirii unuia.”(Hovhannes Tumanian)

„Limba şi naţionalitatea română vor peri odată cu românul material, cu stingerea prin moarte şi fără urmaşi a noastră, nu prin deznaţionalizare şi renegaţiune. A persecuta naţionalitatea noastră nu înseamnă a o stinge, ci numai a ne vexa şi a ne învenina împotriva persecutorilor. Ş-apoi ni se pare că nici un neam de pe fata pământului nu are mai mult drept să ceară respectarea sa, decât tocmai românul, pentru ca nimeni nu este mai tolerant decât dânsul.

Singurele ţările româneşti sunt acelea, în care din vremi străvechi fiecare a avut voie să se închine la orice Dumnezeu a voit şi să vorbească ce limba i-a plăcut."(Mihai Eminescu)

„Naţiune stâncă, generaţii râu, oamenii valuri." (Mihai Eminescu)

Spiritul tolerant al Românilor este rezultatul unei facturi psihice aparte a poporului nostru, supus de-a lungul istoriei sale zbuciumate unor grele încercări care l-au călit şi I-au lăsat acea duioşiei specifică, acea omenie şi ospitalitate, calităţi ce fac din Români cetăţeni deosebiţi. Ei au convieţuit paşnic cu alte neamuri, luând din limba şi civilizaţia acestora anumite cuvinte, obiceiuri sau deprinderi practice, păstrându-şi o limbă unitară, frumoasă, armonioasă pe tot cuprinsul ţării, chiar în condiţiile unor separări vremelnice.

Credinţa puternică i-a făcut să-şi păstreze unitatea lingvistică; ea le-a imprimat spiritul tolerant faţă de alţii de altă religie, naţiune sau limbă, ortodoxia i-a ajutat să înfrunte vicisitudinile istorice.

Geniul acestui popor vine din frumuseţea acestui spaţiu carpato – danubian - pontic, înzestrat cu potenţe energetice deosebite.

Vorbind despre poporul român, Jules Michelet spunea: "Graiul lui este un suspin şi o lacrimă îi tremură în viers".

Românii apreciază tăria de caracter a germanilor de la noi, spiritul lor disciplinat, aplecat spre tehnică, spre lucruri practice, făcute temeinic, durabil şi meticulos, dorinţa lor de a avea un trai îndestulat, calităţi ce-i fac mult îndrăgiţi de concetăţenii lor.

Românii apreciază de asemenea spiritul gospodăresc al maghiarilor, cetăţeni români, dragostea lor de viaţă, sensibilitatea ce transpare din cultura lor.

Cetățenii români, membrii ai unor comunități minoritare se bucură de drepturi depline în țara noastră, garantate de Constituția României.

Conflictele ce apar uneori sunt doar de natură economică, nu etnică.

Faptul că ardelenii au avut o istorie aparte, că au conviețuit români, unguri, secui, saşi, că au trebuit să se adapteze unor realități politice, că au avut un contact mai larg cu civilizația apuseană, a avut consecințe vizibile, concretizate într-un nivel de trai mai ridicat în unele zone.

Libertatea de a circula acordată rromilor le-a facilitat contactul cu civilizația occidentală, le-a sporit veniturile. Toți le apreciază hărnicia, casele lor în stil occidental stau mărturie acestei destoinicii. Rromii, cu darul lor de a practica meserii libere s-au adaptat foarte bine la economia de piață, ei lucrând în comerț, în construcții, în servicii.

Mulți au un nivel de trai ridicat, deşi alții trăiesc modest şi solicită ajutoare sociale.

Problema unei bune părți a rromilor este neşcolarizarea, abandonarea şcolii, încadrarea în muncă de mici. Aceste fapte le limitează accesul la cultură, cultura lor fiind cea orală, ei fiind preocupați de acumulări materiale şi nu au acces la marea cultură română şi universală, mai mult încă, ei nu pot citi, nu cunosc legile şi adesea comit infracțiuni în stare de ebrietate, sau din rea voință.

Noi propunem ca să fie convinşi să vină la şcoală toți copiii rromi, pentru a fi formați în spiritul respectării disciplinei, a igienei, a drepturilor omului, a unei bune calificări într-o meserie necesară societății.

În calitate de profesoară de franceză pentru elevii rromi am fost impresionată de căldura sufletelor lor, de lumina zâmbetelor lor, de dragostea lor pentru mine, de respectul şi considerația manifestate de-a lungul timpului.

Chiar dacă unii studiază în limba lor natală, mulți nu vin la şcoală din cauza lipsurilor materiale, a căsătoriei timpurii şi opoziției familiei.

Este regretabil că unii au poluat limba română, o limbă pudică, decentă, cu cuvinte triviale, chiar elevii au copiat acest limbaj vulgar, fără să realizeze gravitatea acestui fapt.

Este foarte grav faptul că nimeni nu ia măsuri pentru a elimina acest rău social, căci exprimarea trivială este un ultraj la bunele moravuri. cei ce

nu se jenează a vorbi, nu se jenează a face lucruri nepermise şi noi educatorii trebuie să impunem acea eleganţă a limbajului, acea pudoare ce ține de moralitatea unui popor, din respect pentru limba română.

Noi propunem că aceste manifestări urâte să fie amendate, ca măsură educativă a tineretului.

Faptul că azi există multe publicații în limbile minorităților din România, că au acces la radio şi la televiziune probează libertatea de care se bucură la noi minoritarii. Oameni de cultură valoroşi s-au ridicat din rândurile lor, sporind valoare culturii române.

Spiritele bune ar trebui să se unească pentru a crea acel univers ideal în care converg acele idei benefice ce aduc fericire şi bunăstare într-o țară atât de tolerantă.

CUGETĂRI

Autoare Ecaterina Chifu Sperantza

1.“Fericirea adevărată nu poate fi cumpărată cu nimic, dar poate fi răsplătită cu o altă fericire. În caz că o mare fericire se plăteşte cu o mare durere, este mai bine să renunți la ea din timp, să nu simți ce profundă poate să fie disperarea.”(E. Sperantza)

2.<< Dictonul ”Trăieşte clipa” ar trebuie să fie urmat, căci timpul se scurge ireversibil şi nu se ştie ce va fi, când vei înceta să mai exişti. Fericirea clipei poate fi retrăită la infinit în timpul interior, căci ea este amplificată printr-o extraordinară memorie afectivă.>>.(E. Sperantza)

3.”De ce, când auzi cântecul lebedei ai dori atât de mult să trăieşti viața netrăită şi de ce simți ce mult iubeşti viața ce ți-ai putea-o pierde? Chiar dincolo de spațiu şi de timp am putea străluci cu o intensă iubire, dacă în viață am trăit la cea mai înaltă tensiune sufletească.”(E. Sperantza).

4.”Să ne întoarcem la natură! Ea este o mamă iubitoare. Este

regretabil că ne-am îndepărtat de ea, deşi ne oferă. linişte şi relaxare. Când purtăm în noi lumina culmilor însorite şi strălucirea mării, nimic nu ne mai poate întuneca existența, căci aceste elemente eterne au farmecul divinului ce ne înfrumusețează viața.”(E, Sperantza).

5. ”Picăturile de rouă de pe trandafirii ce înfloresc în grădina mea de vis, au parcă strălucirea diamantului şi, de vor pieri ei, eu voi păstra mult timp lumina lor.”(E. Sperantza).

6. ”Să fii artist al penelului, să poți reda irizările luminii şi tot farmecul unei ființe ce poartă pe chip iubirea de oameni, ar fi minunat.”(E. Sperantza).

7. ”Dacă un spirit bun ți-a dat o anumită înfățişare, un anumit trup, un suflet sensibil care să fie bucuria cuiva, atunci fie binecuvântat acel spirit! Când vezi pe chipul unui om expresia căldurii lui sufleteşti, ce-i dă atâta lumină, te întrebi tu de ce ai pierdut-o, de nu mai trăieşti totul cu intensitatea de altă dată şi ai vrea să reiei viața de la capăt.”(E. Sperantza).

8. ”Când ai o gândire atât de profundă nu poți fi acuzat de imaturitate, căci simți cum trupul devine gând şi răspândeşte o energie nebănuită, care poate să fie benefică pentru alții.” (E. Sperantza)

9. ”În ce carte a destinului s-a hotărât să apari într-un anumit loc, să aparții unui anumit popor, să-i simți bucuriile şi durerile şi să te identifici cu acesta?”(E. Sperantza)

10. ”Panica stârnită de şocul viitorului poate fi dominată, dacă ştii să te bucuri de ce-ți oferă prezentul. Viața este prea scurtă s-o iroseşti în lamentări, deci găseşte forța de a depăşi orice moment trist şi formează-ți o gândire pozitivă, ca să-ți poți dirija acțiunile spre binele celorlalți!”(E. Sperantza).

11. ”Aspirăm mereu spre perfecțiune şi nu ştim dacă o vom atinge vreodată. Ea este asemenea zborului pescăruşului alb ce se înalță peste strălucirea mării nesfârşite. Perfecțiunea rămâne zborul nostru spre absolut, un zbor spre adevăruri eterne, spre frumuseți ideale, spre vise intangibile. Orice ființă care poartă în ea vise

măreţe, speră că ele vor fi realizate, deşi drumul este anevoios, căci acea fiinţă este dirijată chiar de energia ce o dau visele.”(E. Sperantza).

12. ”Zâmbetul unora poate să fie atât de expresiv, încât el poate să creeze un limbaj aparte, ce-ar dezvălui tainele gândurilor şi se pune întrebarea dacă mimica, element non-lingvistic, va deveni un cod minimal de comunicare, care ar diminua efortul de vorbire şi ar îmbunătăţi relaţiile dintre oameni.”(E. Sperantza).

13. ”Adesea, puterea de sugestibilitate a unora poate să ne influenţeze şi noi ne străduim să părem originali, dar de multe ori preluăm ideile altora, fără să le trecem prin filtrul gândirii proprii.” (E. Sperantza)

14. ”Este o cale lungă până ajungem la steaua din noi, dar dacă ajungem, vom fi fascinaţi de lumina ei şi ne vom da seama că există cu adevărat fericire, deşi drumul până la ea este spinos şi ne-am rănit uneori aripile cu care am zburat.”(E. Sperantza).

15. ”Când simţi alături un umăr de prieten, ştii că te poţi lupta cu greutăţile vieţii şi că trebuie să ieşi învingător din orice confruntare care te-ar demoraliza fără el. Dacă într-o prietenie nu există o egalitate spirituală, acea prietenie se destramă, deci este bine să ştii să-ţi alegi prietenii. Prietenia este frumoasă între oameni, dacă unul nu face intervenţii brutale în viaţa celuilalt. Se vede că nevoia de prietenie este specific umană, căci ea reprezintă refuzul omului de a trăi în singurătate.” (E. Sperantza)

16. ”Se ştie că doar o parte din capacitatea creierului este folosită de om şi ne întrebăm ce salt uriaş ar cunoaşte omenirea dacă s-ar folosi în mod pozitiv tot potenţialul mental al oamenilor.”(E. Sperantza)

17. ”Fiecare purtăm în noi o insulă a fericirii, fără să ne dăm seama de cât de aproape este ţărmul ei şi, când credem că până la ea drumul este lung şi greu, ea ne apare cu toate ţărmurile înflorite, încărcate de iubire, acea iubire paradisiacă, la care nu mai speram, o iubire ce trece dincolo de spaţiu şi de timp, unde totul este doar frumuseţe şi armonie.”(E. Sperantza)

18. .”Numai sufletele pure/ unite în iubire ştiu/ că lumina ce izvorăşte din ele/ poartă esența divină/ ce transfigurează totul/ multiplicând la infinit/ tot ce înseamnă iubire”.(E. Sperantza, « Toi-Moi, une éternité/ Tu-eu, o eternitate » Editura Speranța)

19. ”Când ochii zâmbesc şi au o infinită tandrețe, atunci simți ce plină de viață este acea ființă care ştie să trăiască intens totul, înfruntând apatia generală, căci ea se numără printre cei aleşi de soartă să dăruiască bucurie altora. Cel ce se dăruie pe sine într-o privire, un zâmbet, sporeşte aura de frumusețe a lumii.” (E. Sperantza)

20. ”Când vibrăm de ceva atât de profund şi de intens, simțim că ne purificăm de tot ce-a fost rău în viața noastră, căci trăim la cele mai înalte tensiuni sufleteşti.”(E. Sperantza)

21. ”Prezența unui prieten adevărat este mereu reconfortantă, căci regăseşti la el calitățile ce te ajută să urci drumul greu al vieții. Și totul îți pare mai uşor, când ştii că îl ai mereu aproape.” (E. Sperantza)

22. ”Vibrând la fel cu ființa ce-ți este prietenă, se produc rezonanțe ce amplifică prietenia şi ea îşi dovedeşte forța în momente când nu te aştepți.”(E. Sperantza)

23. ”Am crezut mereu că nu am vocația fericirii, iar acum, când simt chemarea ei, tot îmi este teamă că ea este doar o iluzie.”(E. Sperantza)

24. ”Doar transfigurați pătrundem în orizonturi infinite şi începem să cucerim spațiul şi timpul infinit, cel ce este în sufletul nostru,”(E. Sperantza)

25. “Dacă îți reduci existența la tot ce-ți înnegurează sufletul, te autodistrugi. E mai bine să te detaşezi, căci doar dacă te detaşezi şi-ți cultivi eul tău interior, vei descoperi alte valori ale vieții, vei găsi vieții un sens.”(E. Sperantza)

26. ”Marinarul ce se lasă fermecat de cântecul sirenei ştie că poate trece liniştit prin toate mările lumii, căci el a auzit muzica divină ce-i luminează şi-i călăuzeşte ființa.” (E. Sperantza)

27. ”Dacă nu aş fi asistat la minunea copacului înflorit (O, cât

îți mulțumesc Doamne, pentru lumina lui ce a alungat întunericul din mine!), aş fi crezut că spectacolul sufletului ce mi se oferă este doar un vis venit din spații infinite."(E. Sperantza)

28. "Ce disperată şi înfiorător de singură trebuie să fie o ființă, încât să dorească apariția unui semen care să-i fie un adevărat alter-ego! Oare îi va apărea vreodată în calea vieții?" (E. Sperantza)

29. "Lumina ce vine dintr-o ființă este asemenea luminii cascadelor ce cad din înălțimi, a curcubeului ce leagă valuri de verdeață, a strălucirii mării sau a scânteierii cerului." (E. Sperantza)

30. "Această carte este o poartă deschisă spre frumusețe. Deschide-o şi vei învăța să iubeşti, să cunoşti fericirea!" (E. Sperantza)

31. "Chiar dacă totul ne-a fost orânduit dinainte de cine dirijează destinul universului, se spune că viața este cum şi-o face omul, deci e bine să n-o irosim şi trebuie să valorificăm clipele pentru desăvârşirea noastră, căci cel ce ştie să-şi fie suficient lui însuşi, nu-şi va omorî plictiseala cu alții, ci va persevera în urmărirea unui ideal, printr-o muncă asiduă." (E. Sperantza)

32. "Trebuie să ținem fruntea sus chiar şi atunci când nu mai putem suporta suferința de orice natură ar fi ea, căci şi atunci când suntem pe culmile disperării putem găsi calea spre armonia din noi, dacă facem să tacă glasul mâhnirii." (E. Sperantza)

33. Este dureros ca un copil să aibă insomnii. E necesar ca el să-şi creeze un univers interior aparte în care să fie munți de verdeață, pajişti şi livezi înflorite, cascade înspumate, mări strălucitoare, chipuri dragi lui şi tot ce-i va aduce linişte." (E. Sperantza)

34."Aş fi vrut să fiu ce mi-am dorit mereu, să fiu liber ca albul porumbel, ca să zbor la marginea mării, să privesc la infinit strălucirea ei argintie sau să mă aflu pe piscul munților ca să respir aerul pur ce mi-ar da tăria să răzbat prin valurile vieții." (E. Sperantza)

35."Când am început aventura cunoaşterii, nu bănuiam fascinația ei şi zi de zi mi-o doream cu noi acumulări ce aduceau

satisfacţii sufletului meu, de-mi venea să mulţumesc divinităţii că eram aleasa ei, eu, care prin numele ce-l purtam eram destinată să dărui învăţătură altora." (E. Sperantza)

Toate cugetările din acest capitol aparţin autoarei acestei lucrări şi sunt semnate cu pseudonimul său. Ele au fost publicate în cartea „Reflecţii/ Réflexions"- Editura Speranţa, Râmnicu Sărat, 2006)

CHESTIONAR 1

Dreptul la viaţă

1. Definiţi viaţa, ca o coordonată umană a fericirii.
2. Cum trebuie apărat dreptul la viaţă al copiilor?
3. Ce înţelegeţi prin viaţă socială?
4. Ce este viaţa personală?
5. Cum poate fi protejată viaţa pe planetă?
6. Cum doriţi să contribuiţi la îmbunătăţirea calităţii vieţii în ţara noastră?

CHESTIONAR 2

Drepturile copilului şi ale femeii

1. **Enumeraţi drepturile copilului şi ale femeii.**
2. **Cum consideraţi că trebuie apărat copilul?**
3. **Ce doriţi să discutaţi la orele educative?**
4. **Doriţi să faceţi parte din clubul pentru drepturile omului?**
5. **Ce manifestări culturale doriţi să aibă loc pentru a vă bucura de drepturile voastre?**
6. **Puneţi în evidenţă valoarea femeii în societate.**
7. **Doriţi să aveţi relaţii de colaborare cu copiii din alte ţări?**

CHESTIONAR 3

Dreptul la libertate

1. **Definiţi libertatea naţională.**
2. **Ce înţelegeţi prin libertatea socială?**
3. **Care sunt caracteristicile libertăţii**

spirituale?

4. **Cum se manifestă libertatea personală?**
5. **Definiți libertatea religioasă.**
6. **Caracterizați libertatea de exprimare.**
7. **Cum este asigurat dreptul la libertate în țara noastră?**
8. **Cum doriți să contribuiți la libertatea națională?**
9. **Ce veți face în viitor să vă păstrați libertatea personală?**
10. **Cum considerați că trebuie menținută libertatea popoarelor?**

CHESTIONAR 4
Dreptul la educație, la cultură

!.Ce este educația pentru voi?

A. Posibilitatea de a vă forma pentru viață. Î
B. Şansa de a asimila multă cultură. Î
C. O poartă deschisă spre cunoaştere. Î
D. O cale de acces spre societate. Î
E. O pierdere de timp. Î
F. O corvoadă inutilă. Î
G. Un contact cu marea cultură a lumii. Î
H. O ocazie de a vă afirma inteligența. Î
I. Un drum impus de familie şi şcoală. Î
J. O binefacere a spiritului. Î
K. O cale spre o bună situație materială. Î

2. Ce fel de educație preferați?

A. În învățământul de stat. Î
B. În învățământul particular. Î
C. În familie. Î
D. Autoeducația. Î

E. Nu vă interesează. Î
F. La distanţă. Î

3.Cum aţi dori să fie manualele?

A. Cât mai bogate în informaţii. Î
B. Frumos ilustrate. Î
C. Simple şi concise. Î
D. Foarte simple. Î
E. Să respecte programa. Î
F. Să fie după fantezia autorului. Î
G. Să respecte particularităţile de vârstă ale elevilor. Î
H. Să nu conţină greşeli ştiinţifice sau de ortografie. Î
I. Să fie accesibile şi cu lecţii bine organizate. Î
J. Să fie problematizate. Î
K. Să fie însoţite de caiete de teme axate pe subiectele lecţiilor. Î

3.Ce fel de relaţie aţi dori să aveţi cu profesorii?

A. Sobră, distantă. Î
B. Bazată pe respect şi preţuire reciprocă. Î
C. Cordială. Î
D. Amicală, apropiată. Î
E. Vă este indiferentă natura relaţiilor. Î
F. De iubire filială. Î

4.Cum aţi dori să fie profesorul preferat?

A. Comunicativ, apropiat. Î
B. Sobru, elegant în limbaj şi ţinută. Î
C. Prietenos şi vesel. Î
D. Deştept, foarte informat. Î
E. Competent şi bun metodist. Î
F. Un model demn de urmat. Î
G. Timid şi bun. Î
H. Ca o vedetă de cinema. Î
I. Tolerant. Î
J. Indiferent. Î
K. Foarte exigent. Î

5.Ce obiecte ați dori să studiați mai mult?

A. Cele din aria curriculară limbă şi comunicare. Î
B. Cele din aria om şi societate. Î
C. Ştiințele exacte. Î
D. Educația artistică. Î
E. Educația fizică. Î
F. Preferați activitățile practice. Î

6.Indicați cum ați dori să fie şcoala.

A, mare, modernă. Î
B. veche, în stil clasic. Î
C. mică şi primitoare. Î
D. spațioasă, luminoasă. Î
G. bine dotată. Î
H. modestă, dar eficientă. Î
I. ca o mare familie. Î
J. ca o cetate a luminii. Î
K. un loc ideal pentru mari prietenii. Î
L. o poartă spre viitor. Î

7. Ce propuneri aveți pentru a îmbunătăți sistemul de educație?

CHESTIONAR 5

Dreptul la democrație. Dreptul la pace

1.Cum considerați voi că se pot rezolva conflictele?

A. prin război. Î
B. pe cale paşnică. Î
C. pe cale parlamentară. Î

2.Care sunt după voi avantajele păcii?

A. siguranța vieții. Î
B. bunăstarea societății. Î
C. progresul umanității. Î
D. avântul economiei. Î
E. prosperitatea generală. Î
F. dragostea între oameni. Î

G. înflorirea culturii. Î
H. binefacerile educației. Î
I. puritatea naturii. Î
J. descoperirile ştiinţifice. Î
K. comunicarea între oameni. Î
L. libera circulație a persoanelor. Î
M. colaborarea economică şi culturală. Î
N. schimburile comerciale şi artistice. Î

3.Care sunt consecinţele războiului?

A. distrugerea bunurilor şi a vieții. Î
B. poluarea naturii. Î
C. mizeria, frigul, foamea. Î
D. distrugerea familiilor. Î
E. suferința, frica, bolile. Î
F. disperarea, nefericirea. Î
G. dezorientarea morală. Î
H. proliferarea violenței. Î
I. izolarea, însingurarea. Î
J. absența spiritului religios. Î
K. răspândirea bolilor, alienarea mentală. Î
L. diviziunea între membrii societății. Î
M. neînțelegeri între comunitățile etnice. Î
N. involuția umanității pe plan biologic şi spiritual. Î
O. saltul în trecut. Î
P. dispariția unora, pentru a lăsa şanse de supraviețuire altora. Î

4. Cum consideraţi voi că puteți contribui la menținerea păcii?

A. să combateți violența din viața cotidiană. Î
B. să combateți conflictele pe cale paşnică. Î
C. să vă formați o bună educație pentru pace. Î
D. să susțineți pe cale democratică dreptul la pace al cetățenilor şi al popoarelor. Î
E. să ajutați oamenii care suferă din cauza războiului. Î
F. să protejați copiii de traumele războiului. Î
G. să susțineți conferințe despre pace. Î

H. să participați la dezbateri despre pace în tabere internaționale de tineret. Î
I. să realizați creații artistice consacrate păcii. Î
J. să militați pentru înțelegere între popoare. Î
K. să vă implicați în decizii prin presă şi prin demonstrații paşnice. Î

5. Cum vă imaginați voi societatea de mâine?

A. societate fără arme. Î
B. viață fără griji. Î
C. economie robotizată. Î
D. natură generoasă. Î
E. natură ostilă. Î
F. un dezastru ecologic. Î
G. viață prosperă. Î
H. bună înțelegere între oameni şi între popoare. Î
I. viață mai bună pe pământ. Î
J. dispariția locuitorilor prin dezastre naturale. Î
K. zborul liber în spațiul cosmic. Î
L. comunicarea cu alte civilizații. extraterestre. Î

CHESTIONAR 6
Dreptul la fericire

1.Ce înțelegeți prin fericire?
2.Cum definiți fericirea personală?
3.Sunteți fericiți:

A. singuri Î
B. în familie Î
C. în mijlocul naturii Î
D. în societate Î
E. în şcoală Î.

4.Doriți să contribuiți la fericirea familiei? Cum?
5.Cum considerați că-i faceți fericiți pe cei din jur?

A. oferindu-le cadouri. Î
B. Oferindu-le bani. Î
C. Arătându-le dragoste. Î
D. Făcându-le servicii. Î
E. Muncind pentru ei. Î

6.Când vă simțiți fericiți?

A. în prezența celor dragi. Î
B. Când citiți o carte. Î
C. Când vedeți un film, un spectacol. Î
D. Când serviți ceva bun. Î
E. Când admirați un peisaj. Î
F. Când sunteți iubiți. Î
G. Când dăruiți iubire. Î
H. Când ascultați muzică. Î
I. Când sunteți cu prietenii. Î
J. Când simțiți comuniunea cu divinitatea. Î
K. Când realizați ceva de ordin material sau spiritual. Î
L. Când realizați o performanță. Î

7. Doriți să contribuiți la fericirea personală? Cum ?

8. Doriți să contribuiți la fericirea poporului? Cum?

9 .Ce vă face fericiți?

A. Viața din familie. Î
B. O anumită persoană. Î
C. Un gest frumos. Î
D. Atunci contemplarea frumosului din natură. Î
E. Un trai îndestulat. Î
F. F, Receptarea unei creații artistice. Î
G. Călătoriile. Î
H. Propriile realizări. Î
I. Sentimentele de prietenie. Î
J. Sentimentele de dragoste. Î
K. Practicarea sporturilor. Î
L. L.. Visele, idealurile. Î

9.**Cum contribuiți la fericirea altora?**

A. Prin generozitate, oferind daruri. Î
B. Manifestându-vă sentimentele de prietenie şi dragoste. Î
C. Muncind pentru cei dragi. Î
D. Având bune rezultate în muncă. Î
E. Luptând pentru binele celorlalţi. Î
F. Contribuim la progresul societăţii. Î

10.Cum realizaţi fericirea personală? Î

A. Prin muncă eficientă. Î
B. Prin trăirea unor sentimente alese. Î
C. Prin evadare în visare. Î
D. Prin viaţa în familie. Î
E. Prin relaţiile din colectivitate. Î
F. Prin satisfacţii de ordin material. Î
G. Prin trăiri interioare datorate unor creaţii. Î
H. Prin izolare şi singurătate. Î
I. Prin oferirea de ajutor altora. Î
J. Prin comuniune cu natura, cu divinitatea. Î
K. Prin realizări profesionale. Î

11.Ce doriţi să faceţi în viitor pentru a spori starea de fericire a semenilor?

CHESTIONAR 7

Drepturile minorităţilor din România

1.Credeţi că sunt respectate drepturile omului în ţara noastră? Dar drepturile minorităţilor?
2.Ce propuneţi pentru ameliorarea situaţiei rromilor în ţara noastră şi în lume?
3. Cum se manifestă dreptul la cultură al minorităţilor în ţara noastră?
4.Aveţi relaţii prieteneşti cu alţi copii ce aparţin minorităţilor naţionale?
5. Cum vedeţi voi România de mâine?
6.Există în şcoala voastră un club al drepturilor

omului?
7.Doriți să faceți parte dintr-un astfel de club?

SFÂRŞIT

DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI (SELECȚIUNI)

Art.1 Toate ființele umane se nasc libere şi în demnitate şi în drepturi. Ele sunt înzestrate cu rațiune şi conştiință şi trebuie să se comporte unele față de altele în spiritul fraternității.

Art.2 Fiecare om se poate prevala de toate drepturile şi libertățile proclamate în prezenta declarație fără nici un fel de deosebire ca, de pildă, deosebirea de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naştere sau orice alte împrejurări. În afara acestora, nu se va face nici o deosebire după statutul politic, juridic sau internațional al țării sau al teritoriului de care ține o persoană, fie că această țară sau teritoriu sunt independente, sub tutelă, ne-autonome sau supuse vreunei alte limitări de suveranitate.

Art.3 Orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate şi la securitatea persoanei sale.

Art.4 Nimeni nu va fi ținut în sclavie, nici în servitute; sclavajul şi comerțul cu sclavi este interzis sub toate formele lor.

Art.5 Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

Art.6 Fiecare om are dreptul să i se recunoască pretutindeni personalitatea juridică.

Art.7 Toți oamenii sunt egali în fața legii şi au, fără nici o deosebire, dreptul la o egală protecție a legii.

Art.8 Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin constituție sau lege.

Art.9 Nimeni nu trebuie să fie arestat, deținut sau exilat în mod arbitrar.

Art.10 Orice persoană are dreptul în deplină egalitate de a fi audiată în mod echitabil şi public de către un tribunal independent şi imparțial care va hotărî fie asupra drepturilor şi obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acuzări în materie penală îndreptată împotriva sa.

Art.11.1.Orice persoană acuzată de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul să fie presupusă nevinovată până când vinovăția sa va fi stabilită în mod egal în cursul unui proces public în care i-au fost asigurate toate garanțiile necesare apărării sale.

2.Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care nu constituiau, în momentul când au fost comise, un set cu caracter penal conform dreptului internațional sau național. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai grea decât aceea care era aplicabilă în momentul când a fost săvârşit actul cu caracter penal.

Art.12 Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viața sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondența sa, nici la atingeri aduse onoarei şi reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri.

Art.13.1.Orice persoană are dreptul de a circula în mod liber şi de a-şi alege reşedința în interiorul granițelor oricărui stat 2.Orice persoană are dreptul de a părăsi orice țară, inclusiv a sa şi de reveni în țara sa.

Art.14.1.În caz de persecuție, orice persoană are dreptul de a căuta azil şi de a beneficia de azil în alte țări . 2.Acest drept nu poate fi invocat în caz de urmărire ce rezultă în mod real dintr-o crimă de drept comun sau din acțiuni contra scopurilor şi principiilor Organizației Națiunilor Unite.

Art.15.1.Orice persoană are dreptul la o cetățenie. 2.Nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de cetățenie sau de dreptul de a-şi schimba cetățenia.

Art.16.1.Cu începere de la îndeplinirea vârstei legale, bărbatul şi femeia, fără nici o restricție în ce privește rasa , naționalitatea sau religia, au dreptul de a se căsători şi de a întemeia o familie. Ei au drepturi egale la contractarea căsătoriei, în decursul căsătoriei şi la desfacerea ei. 2.Căsătoria nu poate fi încheiată decât cu consimțământul liber şi deplin al viitorilor soți. 3.Familia constituie elementul natural şi funda-mental al societății şi are dreptul la ocrotire din partea societății şi a statului.

Art.17.1.Orice persoană are dreptul la proprietate, atât singură, cât şi în asociație cu alții. 2.Nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa.

Art.18 Orice om are dreptul la libertatea gândirii, de conştiință şi religie; acest

drept include libertatea de a-şi schimba religia sau convingerea, precum şi libertatea de a-şi manifesta religia sau convingerea, singur sau împreună cu alţii, atât în mod public, cât şi privat, prin învăţătură, practici religioase, cult şi îndeplinirea riturilor.

Art.19 Oricine are dreptul la libertatea opiniilor şi exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din afară, precum şi libertatea de a căuta, de a primi şi de a răspândi informaţii şi idei prin orice mijloace şi independent de frontierele de stat.

Art.20. 1.Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire şi de asociere paşnic. 2.Nimeni nu poate fi silit să facă parte dintr-o asociaţie.

Art.21. 1.Orice persoană are dreptul a lua parte la conduce-rea treburilor politice ale ţării sale, fie direct, fie prin reprezentanţi liber aleşi. 2. Orice persoană are dreptul de acces egal la funcţiile publice din ţara sa. 3. Voinţa poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voinţă trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal şi exprimat prin vot de drept sau urmând o procedură echivalentă care să asigure libertatea votului.

Art.22 Orice persoană, în calitatea sa de membru al societăţii, are dreptul la securitatea socială; ea este îndreptăţită ca prin efortul naţional şi prin colaborarea internaţională, ţinându-se seama de organizarea şi resursele fiecărei ţări, să obţină realizarea drepturilor economice, sociale şi culturale indispensabile pentru demnitatea sa şi libera dezvoltare a personalităţii sale.

Art.23.1.Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii sale, la condiţii echitabile şi satisfăcătoare de muncă, precum şi la ocrotire împotriva şomajului. 2.Toţi oamenii, fără nici o discriminare au dreptul la salarii egale pentru muncă egală. 3.Orice om care munceşte are dreptul la o retribuţie echitabilă şi satisfăcătoare, care să-i asigure atât lui cât şi familiei sale o existenţă conformă cu demnitatea umană şi completată la nevoie prin alte mijloace de protecţie socială. 4.Orice persoană are dreptul de întemeia sindicate şi de a se afilia la sindicate pentru apărare intereselor sale.

Art. 24 Orice persoană are dreptul la odihnă şi recreaţii inclusiv la o limită rezonabilă a zilei de muncă şi la concedii periodice plătite.

Art. 25. 1.Orice om are dreptul la un nivel de trai care să-i asigure sănătatea şi bunăstarea lui şi a familiei sale, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuinţa, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare; el are dreptul la asigurare în caz de şomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrâneţe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenţă, în urma unor împrejurări independente de voinţa sa. 2.

Mama şi copilul au dreptul la ajutor şi ocrotire deosebite. Toţi copiii, fie că sunt născuţi în cadrul unei căsătorii sau în afara acesteia, se bucură de aceeaşi protecţie socială.

Art. 26. 1.Orice persoană are dreptul la învăţătură, învăţământul trebuie să fie gratuit şi, cel puţin în ceea ce priveşte învăţământul elementar şi general, învăţământul trebuie să fie obligatoriu. 2.Învăţământul trebuie să urmărească dezvoltarea deplină a personalităţii umane şi întăririi respectului faţă de drepturile omului şi libertăţile lui. El trebuie să promoveze înţelegerea, toleranţa şi prietenia între popoare şi toate grupările rasiale sau religioase, precum şi dezvoltarea activităţii O.N.U. pentru menţinerea păcii. 3.Părinţii au dreptul de prioritate în alegerea felului de învăţământ pentru copiii lor minori.

Art. 27. 1. Orice persoană are dreptul de a lua parte în mod liber la viaţa culturală a colectivităţii, de a se bucura de artă şi de a participa la progresul ştiinţific şi la binefacerile lui. 2. Fiecare om are dreptul la ocrotirea intereselor morale şi materiale care decurg din orice lucrare ştiinţifică, literară sau artistică al cărei autor este.

Art. 28 Orice persoană are dreptul la o orânduire socială şi internaţională în care drepturile şi libertăţile expuse în prezenta declaraţie pot fi pe deplin înfăptuite.

Art. 29. 1. Orice persoană are îndatoriri faţă de colectivitate, deoarece numai în cadrul acesteia este posibilă dezvoltarea liberă şi deplină a personalităţii sale. 2. În exercitarea drepturilor şi libertăţilor sale, fiecare om nu este supus decât numai îngrădirilor stabilite prin lege, exclusiv în scopul de a asigura cuvenita recunoaştere şi respectare a drepturilor şi libertăţilor altora şi ca să fie satisfăcute justele cerinţe ale moralei, ordinii publice şi bunăstării generale într-o societate democratică.. 3. Aceste drepturi şi libertăţi nu vor putea fi în nici un caz exercitate contrar scopurilor şi principiilor Organizaţiei Naţiunilor Unite.

Art. 30 Nici o dispoziţie a prezentei declaraţii nu poate fi interpretată ca implicând pentru vreun stat, grupare sau persoană dreptul de a se deda la vreo activitate sau de a săvârşi vreun act îndreptat spre desfiinţarea unor drepturi sau libertăţi enunţate în prezenta declaraţie.

BIBLIOGRAFIE

Institutul Român pentru Drepturile Omului- Principalele Instrumente Internaționale privind Drepturile Omului(vol. I, II)
Donna Gomien- Documente Europene. Introducere în Convenția Europeană a Drepturilor Omului (Editura All,1999)
Berstein,George şi Milza, Pierre- Istoria Europei(Institutul European)
Chelcea,Adina, Septimiu-,,Eu, Tu, Noi". Viața psihică. Ipoteze. Certitudini.(Editura Albatros)
Cosma, Traian- Ora de dirigenție în gimnaziu (Editura Plumb)
Coşbuc, George- Poezii(Editura Minerva, 1977)
Eminescu, Mihai- Cugetări(Editura Albatros)
Eminescu, Mihai- Poezii(Ediție îngrijită de Petre Creția, Editura Eminescu)
Kogălniceanu, Mihail- Reflecții (Editura Albatros, Bucureşti, 1988)
Lăcătuş, Maria Liana- Cultura civică(Editura Univers, Bucureşti, 1999)
Saint-Exupéry, Antoine- Gânduri (Editura Albatros, Bucureşti, 1985)
Simenschy, Teofil- Un dicționar al înțelepciunii (Editura Junimea, Iaşi, 1979)
Titulescu, Nicolae- Reflecții(Editura Albatros, Bucureşti,1988)
Voiculescu, Marin- Aforisme, Maxime, Cugetări (Editura Facla, Timişoara,1987
Sperantza, Ecaterina- Toi, Moi, une éternité /Tu, Eu, o eternitate(Editura Speranța)
Cugetări franceze(Editura Albatros, Bucureşti, 1982)
Proverbe, cugetări, definiții despre educație(Editura Albatros, București)
Revista ,,Sinteza",nr.84/1990

De aceeaşi autoare

„Toi, Moi, une éternité/ Tu, Eu, o eternitate”(Ediție bilingvă franceză-română, (Editura Speranța, 1999).

„Jurnal de vacanță” (Editura Speranța, 1999).

„Exerciții şi teste pentru învățarea limbii române şi pregătirea examenelor”. (Editura Speranța, 2001).

„Le fil d’argent / Firul de argint”(Editura Speranța).

„Mon livre bleu” (Editura Speranța)

„Fişe de gramatică a limbii române”

„Studiu comparativ: gramatica limbii române-gramatica limbii franceze”